

www.husvagnochcamping.se

Störst på mobil fritid sedan 1976
• nummer 11 • november 2014 • pris 69:90

allt om husvagn & camping

Barn i husbil
Hur säkert sitter
våra minstingar?

Idylliska Zillertal
**5 bra österrikiska
vintercampingar**

Kivik på Österlen
**Tusen knallars
marknad**

- FALU KOPPARGRUVA
- RESA I BANDYLAND
- MOENS GÅRD

**INFÖR
VINTERNS
AUSTÄLLNING
10
TIPS!**

**BASTANTA BETONG-
TANTER PÅ HJUL!**

CARADO A461 OCH SUN LIVING LIDO A49 DP

Husbilar för barnfamiljer

**På spaning
VEM ÄR DEN
GRÖNE MANNEN?**

**En älskad knöl
POTATISFROSSA
I ÖSTERGÖTLAND**

• nummer
11 | 2014
• 69:90 kronor
(inkl. moms)
• 79:90 DKR,
79:90 NOK, 7:90 €

TIDSAM 4069-11

7 388406 906991

1 1

Oktober

380.000:-

KNAUS EXCLUSIVE 650 UDF

Finns som dinette eller med fasta våningssängar.

ALLT DETTA OCH MYCKET MER INGÅR:

- AKS säkerhetskoppling
- Reservhjulshållare i gasolbox
- Extra kraftiga stödben
- Dragstångstäckning
- Hagelresistent GRP-tak
- Utvändiga lastluckor låsbara
- Delad ingångsdörr, 60 cm, inkl. avfallshink
- Förtältslampa, 12 V
- Stereo, CD/MP3 inkl. antenn och högtalare
- TV med koaxialkabel förberedd. Inkl. TV-arm
- Textilpaket
- Strömförsörjning inkl. laddmodul, huvudbrytare med nivåvisning för färskvatten
- Dekaler i 3D-effekt
- Alde vattenburen golvvärme
- Alde vattenburen centralvärme inkl. varmvattenberedare
- Färskvattentank, 45 liter, fast inbyggd samt centralt avlopp under golv
- 3-lågig spis med glastäckning och rostfri diskho
- Kylskåp, 190 liter, två dörrar (modellberoende)
- Köksfläkt
- Gasolvarnare och brandvarnare

618.500:-

WEINSBERG CARALOFT 700 MXH

Vardagsrum på 4 hjul med extra bädd i taket.

ALLT DETTA OCH MYCKET MER INGÅR:

- Luftkonditionering AC manuell
- Backspegel, uppvärmbart och elektriskt justerbart
- Airbag för passagerare
- Farthållare
- Svängbara stolar förarplats
- Höjjustering av passagerarsäte
- Insektsdörr
- Taklucka, Midi Heki (700 x 500 mm)
- Stötfångare, lackerad i fordonets originalfärg
- Duschrum DeLuxe Weinsberg
- Isolering till spillvattentank, uppvärmsbar
- Radio installation förberedd (40 W högtalare)
- Truma Combi med EH
- Deko-Paket, Dukar, Kuddar
- TV-hållare
- Markis
- Elektrisk golvvärme
- Fönster, öppningsbart i tak förarhus
- Lackering förarhus i Grå metallic
- 190 liter AES Kylskåp
- Fällsäng över dinettegrupp

fest

Hösten har kommit och det är dags för fest! Med vår anknötning till Bayern hakar vi på festligheterna och firar med nya fräscha produkter från Europas vassaste tillverkare. Välkommen att besöka våra återförsäljare – **du finner dem på bergholm.com**

KNAUS SKY TI 700 MEB

Topputrustad bil med låga enkelsängar och med toan bak.

ALLT DETTA OCH MYCKET MER INGÅR:

- AC manuell förarhus
- Airbag passagerarsida
- Alde Vattenburen Värme
- Backkamera, förberedning
- Backspeglar elmanövrerade och uppvärmda
- Farthållare
- Insektsdörr
- Kylskåp 190l
- Markis
- Midi Heki med belysning
- Överkast, prydnad- och sängkuddar
- TV-hållare
- Fiat 3,5 t, 2.3 l Multijet 130 hk
- Elektrisk golvvärme
- Höjdstyring av passagerarsäte
- Viktökning 3,85 t

739.000:-

KNAUS SÜDWIND 500 FU STYLE

Bättre än någonsin. Südwind är en ikon på marknaden.

ALLT DETTA OCH MYCKET MER INGÅR:

- Strömförsörjning inkl laddmodul, huvudbrytare med nivåvisning fv.
- Elektrisk golvvärme
- CD/MP3-Radio inkl. antenn samt 2st högtalare
- Truma Ultra Heat Centralvärme 220v
- TV-hållare samt förberedd
- Dekopaket (Överkast, Bordsduk, Kuddar)
- Taklucka Heki II
- Alufälgar
- Insektsdörr
- Kraftigare Stödben
- Style dekor
- 190 l kylskåp

247.000:-

VAKNA

DÄR DU

VILL!

HITTA DIN ÅTERFÖRSÄLJARE PÅ
WWW.BERGHOLM.COM

Finansiering i samarbete med
Wasa Kredit

 ADRIA

50 $\frac{1965}{2015}$

Living in Motion

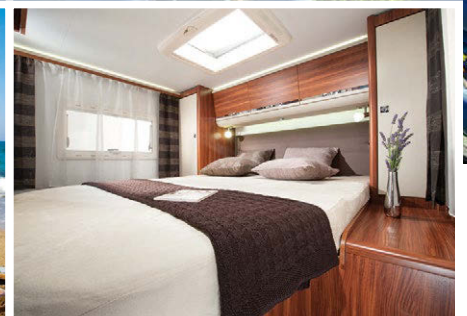
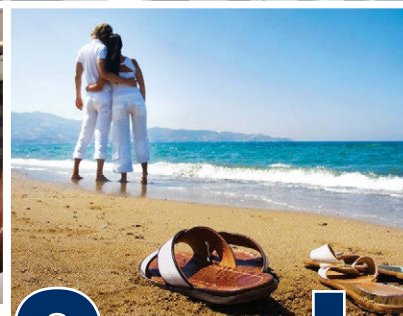

Nya Horisonter Nya Äventyr Vart vill du resa?

Nya Sonic har en stilren och modern inredning som erbjuder kompromisslös lyx och mycket rymd, samt alla de fördelar som en helintegrerad husbil innebär. Våra husbilar är anpassade efter det Skandinaviska klimatet och erbjuder högsta komfort året runt.

Sveriges & Nordens mest köpta husbil

Nya **Sonic**

Polariseringen ökar, sa M.

Och då talar vi inte om att Polar ökar sina marknadsandelar. Vi talar om att resmönstret hos husbils- och husvagnsägare skulle vara diametralt motsatt.

➔ Det sa i alla fall M, som hade det från säker källa. Eftersom allt går att mäta, gick jag till förlagets analytiker och bad henne köra alla tänkbara data upp-och-ned samt ut-och-in i alla datamaskiner som finns. Det gjorde hon.

– Nej, den verkar faktiskt inte alls öka, svarade hon. Om man med polarisering menar att husbilsägarna är nomader och husvagnsägarna sommarstugeägare, att de två alltså har helt olika resvanor. Det förefaller faktiskt inte vara så. Och så berättade hon hur hon hade gått till väga, vilka variabler hon hade kört, från vilka databaser och med vilka verktyg. Slutsatsen var spännande. Många bär på fördomen att husbils-människan är en äventyrlig och teaterintresserad nomad, som far mellan kulturhuvudstäderna i sin dyra husbil, medan husvagnsmänniskan helst drar sin vagn till en och samma campingplats, där familjen stannar i fem veckor innanför de medhavda staketen. Undantagen från den regeln verkar vara så många, att själva regeln försvinner. Vi ber att få återkomma i frågan längre fram, efter mer ingående analys.

Om man med polarisering i stället menar att de bägge kategorierna inte tillåts samsas på våra ställplatser, då tycks det stämma. Förvånansvärt många av våra läsare beklagar sig över detta faktum. Många ställplatsarrangörer avvisar husvagnsekipage med den svajiga motiveringen ”ni har ju campingar att stå på”. Här kan man tala om att så split inom samma intressegrupp. Hur vore det om man överlät övernattningsbeslutet till resenären själv? Vem vinner på att tvinga in husvagnsekipage på campingplatserna? Fundera på det, och ha en skön Allhelgonahelg under tiden.

»Många bär på fördomen att husbils-människan alltid är en äventyrlig nomad.«

VILKA VAR DINA BÄSTA/SÄMSTA SKOLÄMNINGEN?

Ulla Carle, chefredaktör och ansvarig utgivare
08-692 01 14

Bäst: Svenska, engelska, musik och gymnastik. Sämst: Historia, samhällskunskap, geografi och matematik, tyvärr. X + Y = 3, hur mycket är då Z?

Torbjörn Stålenhag
redaktör
08-692 01 18

Uppväxt i Norge, och i norska var jag en överdängare. Kemi däremot var aldrig min grej.

Jenny Flodén
redaktör
08-692 66 41

Bild, svenska och matte var jag en hejare på, men historia och franska blev jag tyvärr aldrig riktigt kompiss med.

Helen Westerlind
grafisk form
08-692 01 22

Jag var hyfsad när det kom till svenska, engelska och matematik, men fullkomligt värdelös i gymnastik. Får fortfarande ångest om jag ser en plint.

PRENUMERATIONSÄRENDE Ring 08-400 277 01 E-mail: pren.hc@egmont.se

**Allt om
husvagn
& camping**

Mailadresser fornamn.efternamn@husvagnochcamping.se **Webb** www.husvagnochcamping.se **Telefon** 08-692 01 29
Företagsannonser Lennart Hammer, tel. 08-692 66 31, lennart.hammer@egmont.se **Annonsproduktion** (ej köp & sälj) tel. 08-692 01 00
Marknad: Marcus Jechanowski, tel. 08-692 01 97, marcus.jechanowski@egmont.se **Utgivare** Egmont Publishing AB **VD** Per Kjellander
Adress Pyramidvägen 7 (besök), 169 91 Solna **Telefon** 08-692 01 00 **Tryck** Egmont Printing Service **ISSN** 0346-9190

För insänt men ej beställt material ansvaras ej. Läsare som deltar i av tidningen anordnade pristävlingar svarar själva för eventuell beskattning. Citera oss gärna men lämna Husvagn & Camping som källa. TS-kontrollerad fackpressupplaga 16 400 ex (2013). 122 000 läsare per utgåva (Orvesto konsument 2013). Medlem av Sveriges Tidskrifter. Egmont Publishing behandlar kunduppgifter med modern informationsteknik och lagrar dessa för att kunna fullfölja kundrelationen samt för att kunna lämna erbjudanden från Egmont eller från företag som samarbetar med Egmont.

Egmont Publishing publicerar ett 100-tal magasin och webbplatser för vuxna och barn i Sverige, däribland Hemmets Journal, Kalle Anka, Vagabond, Bamse och KING Magazine. Vi har också en omfattande eventverksamhet. Omsättningen i Sverige uppgår till cirka 900 MSEK och har 300 anställda. Egmont Publishing ingår i den danska mediekoncernen Egmont som är en av Skandinavien ledande mediekoncerner. För mer information: www.egmontpublishing.se. Egmont stödjer ett bra liv för barn och ungdomar. Egmontfonden stödjer utsatta barn och familjer samt barn- och ungdomsprojekt. Fonden grundades 1920 och har delat ut mer än 2,8 miljarder kronor mätt i dagens penningvärde. Egmont kommer under 2013 att dela ut 84,4 miljoner kronor till välgörenhet, vilket innebär ca 12 400 kronor per medarbetare.

PR Husbilar 1989
I SOLLEBRUNN AB

FÖR DIG SOM VÄRDESÄTTER SERVICE OCH
TILLMÖTESGÅENDE ÄVEN EFTER KÖPET
– VI GÖR HUSBILSKÖPET TILL ETT NÖJE!

25
ÅR

Tel 0322-83210 • Fax 0322-83219 • www.prhusbilar.com • facebook.com/prhusbilar • info@prhusbilar.com • Vetegatan 6, Sollebrunn

ÅRETS NYHET: DISTINCTION – EN NY SERIE FRÅN RAPIDO!
– FRANSK TEKNIK OCH DESIGN HAR FÅTT EN NY STANDARD!

ITINEO – NYARE OCH BÄTTRE ÄN NÅGONSIN!

Ni har väl inte missat Itineo MJB 800? Vilken rumstyp väljer ni inatt?
MITTBÄDD, SEPARATA BÄDDAR eller FRANSK BÄDD – allt i samma bil!

**KÖPA NY HUSBIL? BOKA NU FÖR
SÄKER LEVERANS TILL VÅREN!**

10 skäl att välja PR Husbilar

- ✓ Vi gör husbilsköpet till ett nöje!
- ✓ Cirka 125 begagnade husbilar i lager
- ✓ 2300 kvm utställningsyta inomhus
- ✓ Förmånlig finansiering, 3.95% ränta
- ✓ Vi ger dig service även efter köpet
- ✓ PR Husbilsklubb – en aktiv klubb!
- ✓ 600 kvm verkstad med kunnig personal
- ✓ Goda parkeringsmöjligheter
- ✓ Alltid uppdaterad hemsida
- ✓ Ledande varumärken

BILLIG GASOL – ALLTID LÅGPRIS, JUST NU 11 KG FÖR 299:-

VÅRA AKTUELLA ÖPPETTIDER

Må-To 10-18, Fr 10-16, Lör Stängt
Söndag 12-15, t.o.m. 26 oktober

Ring eller titta på hemsidan för aktuella
öppettider under högtidshelger.

EN AKTIV HUSBILSKLUBB!

Vid köp av husbil hos oss får du automatiskt
förfrågan om medlemskap i PR Husbils-
klubb. Häng med i gemenskapen du också!

Cirka 500 medlemmar/husbilar!

innehåll **11** 2014

TESTER

- 26 Dubbeltest husbil**
Carado A461
Sun Living Lido A49 DP
- 66 Campingkollen**
Habo Camping & Stugby

RESOR

- 20 Kiviks marknad**
Mitt på Österlen ligger Sveriges mest klassiska marknad
- 44 En resa i bandyland**
I Hälsingland lever bandyintresset. Finns här något mer som lockar?
- 48 Miniresa**
Falun koppargruva
- 56 Zillertal för skidåkaren**
Vi har njutit av camping vid en högklassig skidort
- 74 Miniresa**
Tillbaka till rötterna på Moens gård

ÖVRIGT

- 38 Barn och säkerhet**
Hur är det sörjt för barnens säkerhet i våra husbilar?
- 40 På öpaning med H&C**
Vem är den gröne mannen?
- 42 Tio tips inför avställningen**
Glöm inte det här om du tänker ställa av ditt fordon för vintern

- 50 Mäxxextra:**
Årets höjdpunkter på Elmia Husvagn Husbil
- 60 Månadens campare**
Marit har byggt husvagnar i - betong!
- 64 Älskade potatis!**
Den är god, nyttig och finns i massor. Vi har besökt åtta potatisbodar i Östergötland

26 Med barnfamiljen i fokus

Barnfamiljer är målgruppen för Sun Livings och Carados alkovbilar. Med upp till sju bäddar och priser runt halvmiljonen ger sig Hymers och Adrias instegsmärken nu in i kampen om blivande köpare. Branschen spår att just hos barnfamiljerna kommer framtidens ökning för husbilsförsäljningen.

ALLTID I H&C

- 6 LEDARE**
- 10 BILDEN**
- 12 NYHETER**
- 24 PRYLAR**
- 70 INSÄNT**
- 75 KORSORD**
- 76 KÖP & SÄLJ**
- 79 KRYSSLÖSNING/ VINNARE**
- 82 NÄSTA NUMMER**

MÅNADENS OMSLAG

Vi testar husbilar för barnfamiljer och besöker fem österrikiska vintercampingar.

FOTO: PETER GUNNARS

2005 Djärvt grepp – ett tecknat omslag! Marit Paulsen tyckte att det var för mycket lull-lull, och vi testade Cabby, Solifer och Kabe.

1980 Det var sparsmakade omslag för 34 år sedan. Vi testade en Öggestorp husvagn, Peugeot 504 pickup och Sunline camper.

26 Carado och Sun Living testas

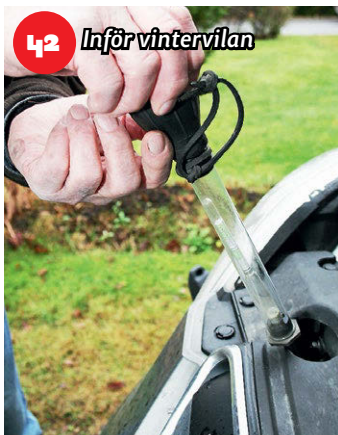

20 Kiviks marknad

»Gillar du hus med joddlar-balkonger så får du ditt lystmäte direkt.«

56 Campa i Österrike

42 Inför vintervilan

60 Bastanta betongtanter på hjul

38 Barn i husbil

||||| **bilden**

ÄRA VARE GUD I HÖJDEN

Om Jesus bestämmer sig för att stiga ned i Överlänäs och hålla en entusiastmerande predikan, så har han i alla fall en parkering att tillgå. Vacker är den också, Överlänäs 1200-talskyrka i Härnösands stift.

Foto: Ulf Forsberg

I vår öppnar fyra nya ställplatser för husvagnar och husbilar längs Kustvägen.

Fler ställplatser i Norrland

Fyra miljöstationer längs Kustvägen ska förse med service för passerande husbils- och husvagnsresenärer.

För att möta den växande husbilsturismen byggs fyra nya ställplatser längs Kustvägen vid länsgränsen mellan Medelpad och Hälsingland. Ställplatserna kommer att vara gratis och det kommer att finnas möjlighet att tömma latrin och fylla på färskvatten. Några av

platserna kommer även att ha toaletter.

Ställplatserna ligger i Mellanfjärden, Skatan, Junobisand och Galtström och erbjuder ett tjugotal platser på varje ställe. Det är nära till sevärdheter, restaurang och annat som kan vara intressant för be-

sökare. De kommer att stå klara under hösten, men öppnar först till nästa vår.

– Eftersom vi bland annat erbjuder vatten, håller vi bara ställplatserna öppna under sommarsäsongen, säger Ulf Broman, projektledare för Kustvägen.

Kustvägen är en 75 kilometer lång vägsträcka längs kusten i norra Hälsingland och i södra delen av Medelpad.

Poppis att semestra i Dalarna.

Turistrekord i sommar

➤ Drygt 25 miljoner övernattningar gjordes av svenska och utländska turister under juni, juli och augusti i år. Det är den högsta siffran för Sverige någonsin. De utländska turisterna stod för den största ökningen med 6,6 procent fler gästnätter jämfört med samma period förra året. Turister från Tyskland, Nederländerna och Norge är de flitigaste besökarna.

Dalarna blev sommarens vinnare med störst ökning jämfört med förra sommaren. Gästnätterna ökade här med drygt tio procent under juni, juli och augusti. <

KÄLLA: TILLVÄXTVERKET

Timmerstuga på hjul

Från att vara en så kallad showstopper på Caravan Salon i Düsseldorf säljs nu Euras koncepthusbil i Sverige.

Husbilen, som påminner om en timmerstuga på fyra hjul, var egentligen aldrig tänkt som ett serietillverkat fordon. Intresset var dock stort och efter påtryckningar, bland annat från den svenska importören, tillverkas nu Eura Integra Line 670 Chalet i begränsad upplaga.

Vad är det då som gör den så unik? Jo, inredningen påminner mer om en ombonad stuga än en traditionell husbil. Här

har designavdelningen tagit ut svängarna med ett bastulikt tvättrum som är täckt med skiffer. Taket är av ek och möbelluckorna är delvis täckta med läder.

Pricken över i:et och kanske det största blickfånget är eldstaden, som är placerad i direkt anslutning till entrén.

Även exteriört har husbilen viss trädekoration. Priset är cirka en miljon kronor.

Eldstaden vid entrén är något särdeles extra.

Mer likt en bastu än ett hygienutrymme.

Hoppfull men fortfarande osäker framtid för svenska Cabby.

Cabby fortfarande under rekonstruktion

I mitten av september meddelade husvagnstillverkaren Cabby att ett nybildat invest- mentbolag tecknat ett intentionsavtal om att förvärva Cabby Caravan AB i Kristinehamn.

Affärsuppgörelsen är ännu inte avslutad men produktionsarbetet är däremot igång.

– Vi ligger fortfarande under rekonstruktion och under hela processen är det banken som avgör vilka intressenter som de förhandlar vidare med. Vi har ansökt om rekonstruktion för tre månader till. Den kan dock avslutas tidigare än så, säger Mattias Mårtensson, marknads- och försäljningschef på Cabby.

Med facit i hand borde man ha gått in i en rekonstruktion i ett tidigare skede, men företaget ser mycket hoppfullt på framtiden.

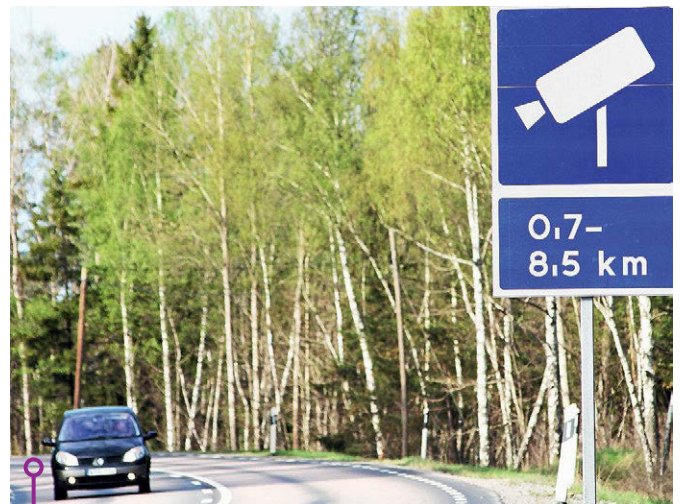
– Vi har börjat leverera demohusvagnar till våra återförsäljare vilket också förstärker vårt kassaflöde, säger Mattias Mårtensson.

Det är sviterna av en tidigare överproduktion som har varit den stora utmaningen för husvagnstillverkaren från Kristinehamn.

– Vårt lager är nere på noll nu och framöver är det kundstyrda order och därefter produktion som gäller, avslöjar Mattias Mårtensson och berättar också att återförsäljarnas respons på Cabbys 2015-modeller har varit mycket god.

5,3 miljoner

Så många bitar innehåller världens största Legomodell. Det är en kopia av rymdskeppet X-Wing fighter från Star Wars-filmerna och kommer att ställas upp på Legoland Billund i vår. Rymdskeppet är 13 meter långt, tre meter högt och väger 20 ton. 32 modellbyggare har tillsammans lagt ner 17 000 timmar för att bygga X-Wing fighter i Lego.

Drygt 50 nya fartkameror ska förhoppningsvis sänka antalet olyckor i västra Sverige.

Västsverige får fler fartkameror

15 olycksdrabbade sträckor i Västsverige ska i höst göras säkrare med hjälp av nya fartkameror.

– Trafiksäkerhetskameror räddar cirka 20 människoliv om året. Som bonus ger de sänkta hastigheterna också vinster för miljön, säger Tomas Bergbom, regional planerare på Trafikverket Region Väst i ett pressmeddelande. Enligt Trafikverket är hastigheten den faktor som har störst betydelse för hur all-

varliga följderna blir vid en trafikolycka. Om alla höll hastighetsgränserna i hela trafiksystemet, skulle mer än hundra liv sparas varje år. Därför sätter man nu upp 54 nya fartkameror på de 15 mest olycksdrabbade vägsträckorna i Värmland, Västra Götaland och Halland.

Bilägare påverkas av nytt EU-direktiv

Många byter däck på egen hand hemma i garaget. Men det kan bli betydligt svårare att göra det själv framöver.

Från och med den 1 november i år är det krav på att alla nya bilar ska utrustas med ett speciellt övervakningssystem för däcktryck. Systemet heter TPMS (Time pressure monitoring system) och kommer att göra körningen säkrare samt ge lägre bränsleförbrukning. TPMS-systemet installeras i varje däck och består av batteridrivna sensorer som kommunicerar med bilens övriga system. Exakt lufttryck och temperatur kan avläsas på instrumentbrädan och föraren varnas om ett däck har lågt

lufttryck. TPMS finns som två system, men bilägaren kan inte välja system själv, det görs av biltillverkaren.

– Cirka tio procent av alla bilister kör med för lite luft i däck vilket innebär ökad risk för avkörning, förlängd bromssträcka och däckhaveri, säger Peter Einarsson, logistik- och inköpschef på däckverkstadskedjan Vianor.

Det nya EU-direktivet innebär att däckbytet blir tekniskt svårare eftersom däcken och sensorerna måste hamna på

Krav på säkrare däck införs på alla nya bilar.

exakt samma position på bilen som innan.

– Vill ni använda exempelvis aluminiumfälgar eller vinterdäck på en bil som är utrustad med TPMS-system måste även dessa däck vara utrustade med

TPMS-sensorer. Har de inte det måste sensorer installeras. Jag skulle inte rekommendera att man gör det på egen hand, uppsök en verkstad i stället, säger Daniel Nordvall, marknadschef på Vianor.

Hymer Center har nyligen öppnat sin femte anläggning.

Hymer Center öppnar i Göteborg

I mitten av oktober invigde Hymer Center sina nya lokaler i Tagene.

Det är Hymer Centers femte anläggning i Sverige och anläggningen är inrymd i lokaler som liknar företagets övriga anläggningar; grå fasad och blå skyltar.

– Hela byggnaden är cirka 3 000 kvadratmeter och här kommer vi att jobba upp emot tio personer när allt är i full

drift, berättar platschef Niklas Kågebäck.

Visningshallen rymmer mellan 20 och 25 bilar och i samma byggnad ryms även en verkstad med plats för fyra bilar. Man erbjuder en auktoriserad Fiat-verkstad, vilket betyder att man kan serva hela bilen, inte bara bodelen. Det finns också en separat tvätthall. När anläggningen är i full drift kommer verkstaden att sysselsätta fem personer; två för bildel, motor

och chassi, en för bodel och en för rekonditionering.

– Göteborg är den största enskilda marknaden i landet för husbilar och med vår fullservice tror vi att vi är attraktiva för husbilsintresserade. Vi är glada över vår etablering där och vi finns nu i alla landsändar. Med återförsäljaren Caravan Center i Umeå finns vi också i Norrland, säger Fredrik Engstrand, vd för Hymer Center Sverige.

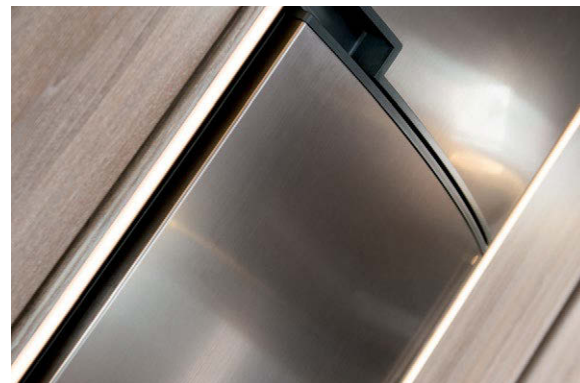

Nya Väst Express har en kapacitet på 2800 passagerare i timmen.

Ny expresslift i Vemdalen

En ny sexstolslift öppnar i Vemdalen i vinter. Den finns i område Väst på den västra sidan av Skalspasset. Den gamla ankarliften kortas och kommer att gå parallellt med den nya liften Väst Express. I samma område har man även anlagt fem nya nedfarter; en svart, tre röda och en grön pist. <

Världspremiär för
Travel Master Classic!
Pris från 769.000:-

Känn dig som hemma med KABE

När som helst, var som helst.

Vi har gjort det igen. Även 2015 ligger vi steget före, precis som vi har gjort ända sedan starten. Årets husvagnar och husbilar är ännu en gång ett resultat av hårt arbete – allt för att du ska känna dig ännu mer hemma, ännu tryggare, och mer nöjd än vad du någonsin har gjort med en husvagn eller husbil.

KABE är den ledande tillverkaren av husvagnar och husbilar för åretruntbruk. Tack vare våra lösningar, kan du alltid vara säker på att din semester har rätt förutsättningar för att bli den perfekta avkoppling du drömmer om.

Välkommen till din KABE-återförsäljare eller
besök vår hemsida www.kabe.se

Vi har en KABE för alla!

Alltid steget före

KABE

www.kabe.se

Ny satsning och ny chef för Carado

Sedan september i år har Fabian Reich fått ansvaret för Carado. Han har bland annat fått uppdraget att utveckla märkets instegssegment i Europa.

Carado vill växa i instegssegmentet.

Carado lanserades hos Hymergruppen 2006 och har blivit mest framgångsrik i just instegssegmentet, i synnerhet i Central- och Nordeuropa. Genom att lägga expertis och mycket resurser i instegssegmentet hoppas företaget kunna intensifiera sin utveckling mot större marknadsandelar i hela Europa.

På Elmia Husvagn Husbil visade Carado bland annat upp tre alkovbilar. I Sverige saluförs Carado av det nybildade

Fabian Reich

bolaget Carado Sverige AB som ägs till hälften av Erwin Hymer Group och till hälften av Hymer Center Sverige, med Fredrik Engstrand som vd. Bergholm, som

tidigare importerat Carado, upphör med försäljningen, men befintliga kunder kan även i fortsättningen serva sina fordon hos den handlare man köpt sitt fordon av.

Carado Sverige AB har i dagsläget sju återförsäljare i landet och räknar med att växa i antal.

Nya platser i Campingkatalogen

Den här månaden har vi lagt till fem nya platser i Campingkatalogen på webben. För mer information om camping- och ställplatserna www.campingkatalogen.se

Campingplatser

FC553 Naturcamping Sävsjön, Hällefors
FC588 Ramsele Camping & Bad, Ramsele

Ställplatser

SP261 Zorbcenter, Hammarstrand
SP285 Gripenbergs Gårdsbutik, Skänninge
SP286 Vittsjö Camping, Vittsjö

Camper King till Sverige

Engelska Camper King har med säte i Warwickshire har byggt campers sedan 2003. Nu förgrenar de sig via Camper King Sweden som bygger egna fordon i Sverige.

Camper King Sweden specialiserar sig på Volkswagenmodellen T5 och tar sig an T5:or som är från årsmodell 2006 och nyare.

Ombyggnaden från skåpbil till campingfordon sker i egna fabrikslokaler i Mörrum, där de utrustas med bland annat värmare, AC, ugn, kyl, mikro, dragkrok, vattentankar, markis, 4-6 bältade sittplatser och vridbara stolar.

Camper King byggs nu även i småländska Mörrum.

– Med en ombyggd T5 behövs ingen andrabil längre och jag är övertygad om att många vill ha ett mindre campingfor-

don med så många bekvämligheter som möjligt, säger Pär Emanuel, vd för Camper King Sweden.

Kolmården bygger nytt åt Bamse.

Bamses Värld blir större

Berg- och dalbanan Godiståget, Bamses båt Viktoria och karusell av honungsburkar är några av nyheterna som besökarna kommer att mötas av när Bamses nya värld byggs klar. Kolmården fyller 50 år nästa år och gör en hel del satsningar i parken. En av dem är ett helt nytt Bamses Värld,

som kommer att täcka ett 20 000 kvadratmeter stort område. Förutom ett antal åkattraktioner kommer även Bamses, Skalmans, Lille Skutts och Farmors hus finnas på plats samt ny restaurang, butiker och en amfiteater.

Nya Bamses Värld har premiär 1 maj nästa år.

Här presenterar vi några aktuella tvister som avgjorts i Allmänna reklamationsnämnden. Vi väljer att låta både anmälare och motpart vara anonyma eftersom syftet endast är att berätta om nämndens avgörande i olika fall som gäller husvagnar och husbilar.

Reparation av ny husbil

Köparen av en ny husbil har inte kunnat använda husbilen som planerat på grund av omfattande fel och reparationer. De fel som ännu inte åtgärdats är att låset till bodelen går i baklås, en bubbla i plåten samt att bagageluckan inte går att öppna. Därutöver har husbilen haft ett antal fel som åtgärdats av säljaren och tillverkaren. Köparen har på egen hand åtgärdat centrallåset i bodelsdörren, luckan till skoskåpet, justering av lådor i köksdelen samt låset i toalettdörren som lossnade. Köparen har begärt ett få bilen reparerad men samma fel återkommer. Köparen yrkar på hävning av köpet samt skadestånd för resekostnader för 13 resor tur och retur (27 mil à 35 kr) till verkstaden, ersättning för egen tid för resor och administrativ tid (85 timmar à 250 kr), resekostnader för tio återtransporter (27 mil à 35 kr) samt ersättning för värdeminskning med 50 000 kronor.

Enligt säljaren har samtliga fel åtgärdats på garanti och utan kostnad för köparen. Vid samtliga kontroller av bodelsdörrens lås har inga fel kunnat hittas. Säljaren anser därför

att problemen med att dörren går i baklås beror på ett handhavandefel. Tillverkarens tekniker har kontrollerat bilen och inga fel kvarstår. Bilen har varit fullt brukbar under hela perioden trots de fel som förekommit. Säljaren har för avsikt att ersätta köparen för resor med 18,50 kr per mil mot uppvisande av redogörelse för resorna samt ersättning för förlorad arbetsinkomst mot uppvisande av specifikation där aktuellt löneavdrag framgår. Säljaren har efterfrågat en specificerad redogörelse för utläggmen men inte fått del av det. Säljaren har bitt om köparens kontonummer för att kunna ersätta resekostnader, men har inte fått del av detta.

Enligt nämnden är de fel som återstår inte av sådan art att det finns skäl till hävning av köpet. Nämnden anser att köparen inte visat att det finns något fel på låset eller att bubblan utgör ett sådant ursprungligt fel som säljaren ansvarar för eller att säljaren på annan grund skulle vara ansvarig för bubblan. Köparens yrkanden i den delen kan därför inte bifallas. När det gäller bagageluckan anser nämnden att det är övervägande sannolikt att det utgör ett ursprungligt fel som säljaren är skyldigt att åtgärda. Säljaren har medgett att betala reseersätt-

ning till köparen och ska betala ersättning för 13 resor tur och retur, samt tio återtransporter med totalt 11 489 kr (23 resor i 27 mil à 18,50 kr). Köparen har inte visat att det föreligger grund för ersättning för inkomstförlust eller värdeminskning. Dessa yrkanden ska därför avslås.

Flera fel på ny husbil

Köparen av en ny husbil upptäcker ett stort antal fel strax efter köpet. Husbilen lämnas in på verkstad tolv gånger. Sammanlagt är den på verkstad under två månader. Bilen skulle vara utrustad med bland annat förstärkt framfjädring, vilket den inte var. Köparen upptäcker följande fel: gnissel och skrammel från fler ställen i bilen, bland annat från ugn, väggar, golv och instrumentbräda, avloppslukt i hela bilen, avloppsvatten som trycks upp genom avloppsventilen i duschen, duschdörren lossnat och ramlar ner ibland under färd, bilen är svårstartad när den är varm, vattenläckage vid främre sidorutorna. Några av felen har åtgärdats men vissa återstår. Köparen vill därför häva köpet samt få ersättning för bland annat resor, utebliven

semester och ränta med 47 557 kronor.

Enligt säljaren har de fel som funnits åtgärdats på ett fackmannamässigt sätt. Husbilen anses som felaktig, men har hela tiden varit brukbar. Säljaren går med på, att på nytt undersöka husbilen och åtgärda eventuella kvarstående fel. Man har även utgett viss kompensation, och går med på att betala ersättning för resekostnader.

Enligt nämnden är det köparen som ska bevisa sitt påstående, men någon sådan bevisning har inte presenterats. Därför avslås köparens yrkande om hävning. Nämnden uppmanar köparen att godta säljarens erbjudande om att på nytt undersöka husbilen. Eftersom husbilen tidigare haft en del brister har köparen rätt till ersättning för sådana utgifter som han har drabbats av till följd av felen. Köparen har bevisbördan även för påståendet att han har rätt till ersättning med yrkat belopp. Nämnden konstaterar att säljaren har gått med på att ersätta köparen med 7 196 kronor. Köparen har inte bevisat att han har drabbats av en ersättningsgill ekonomisk skada som överstiger det belopp som säljaren medgett. Därför avslås yrkandet om ytterligare ersättning.

Tältvärlden.se

Hos oss köper du förtält till din husvagn eller husbil på absolut billigaste sätt.

Beställ direkt i vår webbshop till Sveriges lägsta priser, garanterat!

EURO-TENTS

Ett lyft för lönsamheten!

Jobba smartare, inte mer.

- Nu även med säljstöd för dig som jobbar med husvagn och husbil!

www.infoflex.se

nyregistreringar i september 2014

Ackumulerat januari – september

HUSBILAR	SEPT-14	SEPT-13	ACK*-14	ACK*-13	HUSBILAR	SEPT-14	SEPT-13	ACK*-14	ACK*-13
Adria	25	22	541	435	Arca	2	-	5	-
Bürstner	8	20	345	360	Eriba	-	1	5	18
Dethleffs	19	15	290	265	Moovéo	1	-	4	1
Hymer	10	13	209	173	Romahome	1	2	2	8
Rapido	3	13	183	151	Giottiline	-	-	1	8
Knaus	18	11	178	158	Miller	-	-	1	-
Kabe	13	7	168	139	Benimar	-	-	-	-
Sunlight	2	9	147	86	Fendt	-	-	-	1
Hobby	13	8	138	106	Home-Car	-	-	-	-
LMC	12	11	132	76	Phoenix	-	-	-	-
Carthago	4	8	128	129	Wingamm	-	-	-	1
McLouis	7	12	118	171	Övriga **	4	4	43	43
Rimor	4	3	84	78	TOTALT	200	213	3.439	3.050
Pilote/Bavaria	7	2	76	59					
Carado	7	9	65	62	HUSVAGNAR	SEPT-14	SEPT-13	ACK*-14	ACK*-13
Solifer	4	-	65	57	Hobby	35	44	807	830
Eura Mobil	5	6	46	47	Adria	26	39	686	547
Pössl	6	7	45	47	Kabe	44	41	610	591
Sun Living	1	1	43	11	Knaus	16	29	260	264
Frankia	3	6	40	44	Polar	31	11	213	163
Weinsberg	3	4	40	37	Cabby	15	10	198	249
CI/Roller Team	6	2	37	25	Weinsberg	6	9	100	103
Concorde	1	2	34	34	Solifer	14	5	70	44
Laika	4	1	32	30	Fritidsvagnen	2	7	27	8
Niesmann	1	4	28	20	Bürstner	-	-	19	13
Chausson	-	-	27	26	Dethleffs	3	1	16	3
Challenger	-	-	24	4	Wilk	1	3	11	20
Morelo	-	-	16	12	Tabbert	1	2	10	17
Mobilvetta	3	-	15	3	Hymer	-	-	7	9
Nordic	1	1	13	9	Eximo	-	1	4	6
Volkswagen	1	3	13	35	Fendt	-	-	2	1
Elnagh	-	-	11	25	Carado	-	1	1	1
Itineo	-	-	11	15	LMC	-	1	-	1
Karmann	-	1	11	18	Övriga	3	1	33	14
La Strada	-	3	11	8	TOTALT	197	205	3.074	2.884
Polar	1	1	8	1					
T.E.C.	-	1	6	14					

KÄLLA: HUSVAGNSBRANSCHENS RIKSFÖRBUND/BRANSCHDATA

* I de fall bodelen på dessa fordon är byggda på begagnade chassier, tas de inte med i Vägverkets statistik över nyregistreringar. Försäljningen kan alltså vara högre än vad som syns i statistiken ovan.

Svagt nedåt i september

För september månad ser vi en svag nedgång både för husvagnar och för husbilar. De ackumulerade siffrorna för året visar dock en ökning, både för vagnarna och för bilarna.

Vi roar oss med att gå fem år bakåt i tiden. Då var den ackumulerade siffran för husvagnar motsvarande period 3 515 (i år 3 074) och för husbilar 2 012 (i år 3 439).

kalendarium 2015

15-18/1 The Caravan & Motorhome Show, Manchester

(www.caravanshows.com)

17-25/1 CMT The Holiday Exhibition, Stuttgart, Tyskland

(www.messe-stuttgart.de)

12-15/2 Caravan Stockholm, Kistamässan

(www.caravanstockholm.se)

19-21/3 TUR, Svenska Mässan, Göteborg

(www.tur.se)

28/8-6/9 Caravan Salon Düsseldorf

(www.caravan-salon.de)

10-13/9 Elmia Husvagn Husbil

(www.elmia.se)

Läs fler nyheter på
www.husvagnochcamping.se

apptips

Gratis navigering

Scout är en ny gratisapp för navigering och den använder sig av kartdata från OpenStreetMap. Det gör att kartorna visar såväl vägar och gator som cykelleder och skogsstigar. Du kan använda kartorna även när du inte är uppkopplad mot internet, vilket gör det extra smidigt när du är utomlands och kanske inte vill betala en hög avgift. Scout kan användas i nästan 200 länder och kan laddas ner gratis för Iphone-, Ipad- och Androidenheter på App Store och Google Play.

Batterikoll

Vill du utnyttja batteritiden maximalt på din telefon kan du ta hjälp av appen Battery Doctor. Den informerar dig om uppskattad batteritid du har kvar, och kan automatiskt rensa upp minne för att spara energi. Du kan också få tips om hur mycket batteri du kan spara genom att exempelvis slå av wifi och bluetooth. Battery Doctor är gratis att ladda ner för både Iphone och Androidtelefoner.

Bättre bilder

Med Pixlr Express kan du göra om och förbättra de semesterbilder du har tagit med din telefon eller Ipad. Appen innehåller massor av roliga filter och effekter, samt olika verktyg för bildredigering. Pixlr Express är gratis att ladda ner från både Google Play och App store.

Maximal säkerhet

Varför HYMER? Del 1

Vi tillverkar marknadens säkraste husbilar. Över 50 års tillverkning av husbilar har genererat en stor kunskap som kommer våra kunder till nytta. Vårt ambitiösa arbete med att bygga marknadens säkraste husbilar har lett till att vi är ensamma om fullskaliga krocktester på husbilar. Säkerhet har högsta prioritet hos oss, oavsett vilken modell du väljer. Din HYMER-återförsäljare berättar gärna mer. Mer information finner du på www.hymer.se

VINNARE
ÅRETS HUBIL
26 ÅR
I RAD

FÖRSTÄRKNINGS-
FJÄDRAR FRAM

INGJUTNA FÄSTELEMENT
AV METALL I PU-SKUM

ENORMT HÖG KÖRKOMFORT
OCH SÄKERHETSUTRUSTNING

ENDA TILLVERKARE
SOM UTFÖR
FULLSKALIGA KROCKTESTER

UTMÄRKT VÄGHÅLLNING
MED AL-KO-CHASSI

 facebook.com/HymerSverige

ÅTERFÖRSÄLJARE:

CARAVAN CENTER I UMEÅ, www.caravancenterumea.se • HYMER CENTER BY
HANSEN CARAVAN, www.hymercenter.se • HYMER CENTER STOCKHOLM,
www.hymercenter.se • HYMER CENTER ÖREBRO, www.hymercenter.se •
HOBBY FRITID I TENHULT, www.hobbyfritid.se • HYMER CENTER
GÖTEBORG, www.hymercenter.se • HYMER CENTER ÄNGELHOLM,
www.hymercenter.se • VINSLOVS FRITIDSCENTER, [www.vinslovs-
fritidscenter.se](http://www.vinslovs-
fritidscenter.se)

HYMER
Resa i Original.

På Kiviks marknad finns allt man kan köpa för pengar. Nästan.

En smurfmossa kan ju vara bra att ha.

Handmålad tunisisk keramik.

Klassiskt utbud av bruksvaror i trä.

Trafiken står stundtals stilla.

Tusen knallars marknad

Mitt på Österlen, i hjärtat av Skåne mellan de båda byarna Kivik och Vitemölla ligger Sveriges största marknad, Kiviks marknad. Ända sedan Hansatiden har marknaden haft en stor betydelse för den lokala handeln, och fortfarande anses marknaden vara ett av Skånes största arrangemang.

AV **Niklas Kämpargård**

REDAN VID KULLARNA vid Brösarps Backar, drygt en mil från marknadsplatsen, börjar trafiken tätna för att snart stå alldeles stilla. I snigelfart kryper vi framåt och alla med automatväxlad låda ser på något sätt ut att trivas, medan vi med manuell växel-låda pumpar vänsterfoten upp och ner för att växla mellan friläge och drift. Väg nio, mellan Brösarp och Simrishamn är inte på något sätt dimensionerad för denna mängd av fordon som sakta cirklar sig fram genom det skånska landskapet. Lyckligtvis är vädret fint och på radion har sommar i P1 precis startat.

Kan inte påstå annat än att livet känns rätt bra. Trots köerna.

Marknaden i Kivik är en mycket gammal tradition i Skåne. Redan på Hansatiden sägs handelsfartygen ha lagt till för att bunkra sill som sedan saltades innan den såldes vidare ut i Europa. På den tiden låg marknaden centralt i Kivik, men sedan den nått enorma proportioner flyttades den först till Vitemölla innan den hamnade på sina nuvarande gräsytor med fantastisk utsikt över havsbandet. Totalt lockar marknaden nästan sju hundra olika knallar och långt över 100 000 besökare under de tre dagarna som Kiviks marknad pågår.

En positiv utveckling är att allt fler besöker marknaden med husbil. Tvärs över gatan finns till och med en egen ställplats.

TILL SKILLNAD FRÅN under åttiotalet och början av nittiotalet då jag som barn besökte Kiviks marknad är jag inte längre lika intresserad av leksaker. Inte ens serietidningarna lockar, även om det fortfarande finns en och annan säljare med ett imponerande utbud av tummade tidningar, för både samlare och konsument. Dessutom tycks kvalitetsstämpeln ha

Aris Kourkakis och Adam Mikkelsen säljer kaffe från Sandby Kafferosteri.

gått åt rätt håll, från plast och skräp till mat och bruksföremål. Några som hakat på trenden med lokalt producerat och närodlat är Linda och Sandra Ljungkvist som säljer hembakta kakor.

– Vi saknade sommarjobb för fyra år sedan och bestämde oss för att sälja hembakta kakor på fyra stora skånska marknader. Starten gick bra, och som du ser är vi fortfarande kvar, säger Linda Ljungkvist och låter oss smaka sin egen favorit: biscotti med smak av apelsin.

På samma gata står studenterna Aris Kourkakis och Adam Mikkelsen och säljer kaffe från Sandby Kafferosteri. ”Kom och köp kaffe”, vrålar Aris på klassiskt marknadsmanér.

DET ÄR INTE MYCKET som skiljer sig mellan gatorna av marknadsknallar. Leksaker, gräddbullar, mirakelmedel och det ena bordet med cd-skivor efter det andra. I en av raderna står en långtradare med stora och små växter där fyndsugna marknadsbesökare köper en hel famn med växter för 500 kr.

– Det är helt otroligt. Fem hundra kronor för en palm, en orkidé, en benjaminfikus och två småblommor. Det kallar jag fynd, säger Anki Römbo som fått uppgiften att vakta familjens gröna fynd.

Efter två timmars promenad känns husbilens svalka under träden lockande. Vi söker oss tillbaka

Anki Römbo har fyndat.

»Det är helt otroligt. Fem hundra kronor för en palm, en orkidé, en benjaminfikus och två småblommor.«

Höjer paret blicken så har de en fantastisk utsikt över havet.

Ingemar och Åsa Lundqvist är på Kiviks marknad för första gången.

Kristian Grönvall och Eva Nilsson säljer skånska grönsaker.

mot campingen vid entrén och stöter på gotlänningarna Ingemar och Åsa Lundqvist som är i Skåne för att bland annat besöka Kiviks marknad.

– I trettio år har vi hört talas om marknaden, men aldrig varit på plats. Som mjölkbönder är det svårt att lämna vardagssysslor, men sedan grabben börjat hjälpa oss kan vi då och då smita iväg på en minisemester med husbilen, säger Åsa Lundqvist.

Trots höga förväntningar och ett alldeles ypperligt väder tycker Åsa och Ingemar att Kiviks marknad bekräftat deras tankar. Men det räcker med en gång.

– Jag saknar den gamla typen av marknader, mindre krimskrams och mer fokus på riktiga saker. Varför har man till exempel inte utställningar av höns eller säljer mer mat från trakten? Nu är det mest samma saker som upprepas gång på gång, säger Ingemar som hellre stannar i husbilens skugga framför att återvända till de dammiga gatorna på marknadsplatsen.

NÄR VI SENARE på eftermiddagen återvänder till marknaden har trafiken lugnat sig något. Polisen är givetvis på plats för att dirigera in och ut från par-

keringsplatserna, annars hade man aldrig haft en chans att komma ut på vägen då köerna fortfarande får trafiken att stå närmast stilla. En svag bris sveper genom området och många passar på att äta tidig middag.

Mitt i vimlet står Eva Nilsson och Kristian Grönvall och säljer skånska grönsaker.

De varken odlar eller säljer grönsaker till vardags utan fick helt enkelt för sig att testa livet som marknadsknalle. Varför inte på Kiviks marknad?

– Det finns några få marknader i Sverige som fortfarande tillhör de stora. Kivik är störst så vi bestämde oss för att prova, köpte in grönsaker lokalt och säljer blomkål, broccoli och salladslök. Hittills har försäljningen gått riktigt bra, säger Kristian Grönvall.

Några timmar senare är marknaden fortfarande igång, men borta är shoppingpåsar och småbarnsfamiljer och istället är det tivolit, öl på fat och själva festen som lockar.

Syndens näste är fortfarande kvar, men numera syns varken strippor, fakirer eller eldslukare.

Vid midnatt återstår bara neonljus och öl. Men då sover vi sött i husbilen.

KIVIKS MARKNAD

- » **NÄR:** Marknaden 2015 äger rum den 13-14-15 juli.
- » **TA DIG DIT:** Till Kiviks marknad kommer du via väg 9, antingen från Brösarp i norr eller från Simrishamn i söder. Ett tips för att undvika köer är passera Brösarp om du kommer norrifrån längs riksväg 19 mellan Kristianstad och Ystad. Omkring tre kilometer söder om Brösarp svänger du vänster och kommer på så vis västerifrån rakt in mot Kivik. Parkera på en av böndernas parkeringsplatser precis innan du svänger ut på riksväg 9 och promenera fem minuter till marknadsplatsen.
- » **BOENDE:** Det finns ställplatser precis vid marknadsentrén som vänder sig till dig med husbil och husvagn och dessutom finns camping i både Kivik, Simrishamn och utanför Degeberga
L35 Kiviks Familjecamping, Kivik tel 0414-709 30
L 14 Tobisviks Camping, Simrishamn tel 0414-41 27 78
FC 176 Rigeleje Strand, Degeberga, tel 044-35 12 79
FC 481 Ångdala Vandrarm & Camping, Kivik tel 0414-741 79
- » **LÄS GÄRNA:** Boken "Bland strippor och fakirer" av Bo Sjökvist, (2006) som åker kors och tvärs genom landet för att intervjua och försöka förstå dåtidens svenska marknadsvarieté.

PILOTE

G740 SPECIAL EDITION* Nu 738 900:-

Träfri bodelskonstruktion
Väggar monterade på aluminiumprofiler
Isolering med slutna celler
Ramförsedda fönster
Tryckvattenpumpar
Alde vattenburen värme
tillval på alla modeller över 7 m

* Helintegrerad Galaxy G740 - 2015 - med Alde-värme

BORÅS: Mobilen AB, 033-104 880
BÅLSTA: Skoklosters Husbilar, 0171-59 499

LINKÖPING: Bossings Fritidscenter, 013-36 20 92
OSKARSHAMN/BOCKARA: MaskinCentrum, 0491-522 10

KRISTIANSTAD: Husvagnsreserven, 044-24 56 90
UMEÅ: Fritidsmetropolen, 090-10 99 50

PILOTE

Se mer på www.pilote.fr

Agent: Lars Jarlerud, Euro Caravan, Mail: pilote@telia.com

Fyra år av möjligheter

I Sverige älskar vi våra skogar och sjöar. Så mycket att nio av tio ägnar sig åt friluftsliv i någon form varje år.

För att friluftsliv är viktigt. Viktigt för folkhälsan, folkbildningen, integrationen, jämställdheten och respekten för natur och miljö.

Hos de 24 organisationerna inom det svenska friluftslivet är alla välkomna oavsett ålder, kön, etnicitet, utbildning eller privat-ekonomi.

Vi brinner för att göra friluftslivet tillgängligt för alla, men det kan vi inte göra utan resurser. Trots att alla partier talar väl om friluftslivet, har alltför lite gjorts i praktiken. Lovorden har stannat vid just vackra ord. Anslaget har i princip varit oförändrat i många år.

Men nu är det tid för förändring. I valrörelsen lovade båda sidor i politiken att friluftslivet ska få större ekonomiska möjligheter. Nu står vi inför en ny mandatperiod. Fyra nya år av möjligheter att uppfylla dessa löften. Fyra år av nya möjligheter att låta friluftslivets 24 organisationer bidra ännu mer till samhällsbygget.

Politiker runt om i Sverige: Ta vår utsträckta hand och låt oss hjälpa till ännu mer än idag. Vi står redo. Men vi klarar det inte utan resurser.

Tack till alla våra eldsjälar till medlemmar och ledare för era ovärderliga insatser. Och tack till PostkodLotteriet som under 2013/2014 bidragit med ett betydande ekonomiskt stöd. Med er hjälp har vi kommit en god bit på vägen.

Hälsningar,
Ulf Silwander
Generalsekreterare
Svenskt Friluftsliv

Tipsa mig om nya spännande prylar!
jenny.floden@husvagnochcamping.se

Galant med grått

SVENSKA TÄLT'S HUSBILSTÄLT har fått ny kostym och finns nu att välja i grått utförande. Tältet är fristående och passar de flesta husbilar och campers. Du ansluter tältet till bilen med en flik som läggs över taket. Dörr finns på båda sidor av tältet samt löstagbart och nedfällbart frontstycke. Det finns i storlekarna 240 och 350 och kostar från 14 450 kronor. Läs mer på www.svenskatalt.se ◀

Koll på el och temperatur

HAR DU HUSVAGNEN eller husbilen uppställd med elen påslagen under vintern kan det vara praktiskt att hålla lite extra koll. Med det här larmet från Vake får du ett sms om strömmen plötsligt bryts eller om temperaturen ändras där larmet är placerat. Vill du justera inställningarna för larmet sköts även det via sms och särskilda kommandon. Larmet kostar 1195 kronor. Läs mer på www.vake.se ◀

Fira med flagga

SÄTT LITE EXTRA FÄRG och feststämning på tillvaron när du är på rullande fot. En flaggstång är kanske inte det första du tänker på att ta med dig i husvagnen eller husbilen, men det är fullt möjligt. Den här stången kan bli fyra meter hög och är tillverkad i aluminium. I hopfällt läge mäter den 120 centimeter och du kan välja mellan svensk eller dansk flagga. Priset är 395 kronor. Läs mer på www.kamafritid.se ◀

Lättare med el

EN CYKEL DÄR du kan välja om du vill trampa eller bara åka med gör cykelturen extra behaglig. Nya elcykeln Assist SL har enligt tillverkaren extra låg vikt samt låg tyngdpunkt för bättre väghållning. Den är försedd med en 250w motor som drivs av ett uppladdningsbart batteri placerat i ramens undererrör. Cykeln väger 17,9 kilo och kostar cirka 21 000 kronor. Läs mer på www.nikishi.se ◀

Tryck för smak

VILL DU SNABBT och enkelt smaksätta vatten, yoghurt eller kanske drinken finns en ny smaksättare i fickformat. Flaskan är sju centimeter hög och försedd med lock och droppfri pip, som öppnas genom ett lätt tryck på flaskan. Innehållet består mest av högkoncentrerad fruktjuice och räcker till att smaksätta upp till fem liter vatten. Teisseire Mix & Go finns i tre smaker; apelsin och persika, äpple och svartvinbär och sommarfrukter och kostar 29 kronor. Läs mer på www.saturnus.se ◀

Matta för middagslur

ATT SLAPPA i en hängmatta är en klassiker och behöver inte uteslutas bara för att du är på campingsemester. Den här mattan från Wecamp spänns upp på ett tillhörande stativ och kan fällas ihop och förvaras i en väska. Den mäter 260x87 centimeter när den är utfälld och cirka 125x35 centimeter som hopvikt. Priset är cirka 795 kronor. Läs mer på www.wecamp.se ◀

Portabelt fotbad

DEN HÄR BEHÅLLAREN i tät plast är tänkt att användas till trötta fötter på resa, men kan säkert rymma både leksaker och annat som behöver förvaras på ett smidigt sätt. Det rymmer nio liter och kan vikas ihop till ett platt paket när det inte används. Priset är 125 kronor. Läs mer på www.holidayfritid.se ◀

Påsgratäng med svamp

VILL DU SLIPPA skala och skära potatis och snabbt få en potatisgratäng till lammkotletterna eller biffen finns en rad olika färdiga alternativ. Potatisgratäng med ostronskivling och shitake är en höstnyhet från Peka. Den innehåller inga konserveringsmedel och tillagas i ugn i 30 minuter. En påse med 700 gram gratäng kostar cirka 25 kronor. Läs mer på www.pekakroef.com/sv ◀

Kläm och håll

ÖPPNADE PÅSAR med exempelvis kaffe, socker och gryner drar lätt till sig fukt och kan vara kluriga att försluta helt. Med en påsklämma, som dessutom har hållfunktion och lock, blir det lite enklare. Twixit! Seal & Pour är tillverkad i plast och finns i rött och vitt. Priset är 24 kronor hos www.smartasaker.se ◀

3 serverings-tips

Matchad

Nya melaminservisen Gimex Purple Line består av 16 delar för fyra personer och kan kompletteras med fler delar i samma färg. Du kan exempelvis köpa till gräddkanna, sockerskål samt salt- och pepparströare. Servisen kostar 685 kronor. Läs mer på www.kamafritid.se

Kantig

Servisen från Semona är tillverkad i 100 procent melamin och innehåller 16 delar med tallrikar, assietter, skålar och muggar för fyra personer. Du kan välja mellan svart, grått och grönt mönster och servisen kostar från 498 kronor. Läs mer på www.semona.se

Halkfri

Gummerad undersida gör att nya servisen Space står stadigt på bordet och slarvar mindre. Servisen består av 12 delar med tallrikar, assietter och skålar för fyra personer. Priset är 598 kronor. Läs mer på www.holidayfritid.se

MED BARNFAM

Barnfamiljer är målgruppen för Sun Livings och Carados alkovbilar. Med upp till sju bäddar och priser runt halvmiljonen ger sig Hymers och Adrias instegsmärken nu in i kampen om blivande köpare. Branschen spår att just hos barnfamiljerna kommer framtidens ökning för husbilsförsäljningen.

AV Torbjörn Stålenhag, Anders Wallsten FOTO Peter Gunnars

ILJEN I FOKUS

Med alkovbilar får man tänka sig för och inte minst se upp för grenar och bommar.

FÖRNYAD FRAMVAGN OCH BREDARE SPÅRVIDD GER BÄTTRE KÖRBARHET

DET VAR LÄNGE SEDAN jag körde alkovbil, och jag är förvånad över hur fint de här bägge går. Den förväntade vingligheten och vindkänsligheten är inte alls som jag förväntade mig, och vid bränslepumpen blir jag återigen positivt överraskad. Alkovbilen drar bara marginellt mer bränsle än en husbil utan alkov.

Bägge bilarna bygger på Fiat Ducato, har manuell sexväxlad låda och 130 hästars motorer. I Sun Living tittar jag in i ett kylskåp där jag i Carado ser vägen snett bakåt höger. Ingen av bilarna har bakfönster så det som sker bakom får man försöka hålla koll på genom backspeglarna. Stolarna är höj- och sänkbara men saknar svankjustering, i bägge bilarna går ratten att justera i höjd-

och längsled. Fjädringskomforten är likvärdig liksom bullernivåerna. Känslan i styrning och bromsarnas ingrepp är i det närmaste identiska, det är ju exakt samma chassier, det som skiljer dem åt är sikten, antispinn (ASR) och hill holder (hindrar bakåtrull i motlut). Därför vinner Carado ronden.

POÄNG

Carado Sun Living

7

5

» Svängraden är densamma och ingen av dem har stödben men bägge lutar framåt en aning på plan mark. Bara Carado har antispinn (ASR) och hill holder.

säkerhet

FINNS MYCKET ATT FÖRBÄTTRA

KROCKKUDDE FÖR FÖRARE och passagerare, samt trepunktsbälten också i sittgruppens framåtvända soffa. Där är bilarna lika men det är också nästan allt som kan antecknas i ronden säkerhet. Det finns varken antisladd (ESP) brandsläckare, gasvarnare, brandvarnare, eller petsäkra eluttag i någon av bilarna. Här finns fallskydd i alkovsängen och i Caradobilen i den övre bädden i våningssängen. I Sun Living finns också ett stänk- eller vindskydd på spisen att skärma av mot entrédörren. Manövercentralen sitter i båda bilarna ovan entrédörren, väl undan från barnfingrar, men i Carado sitter gaskranarna i perfekt höjd för en nyfiken tre-

Märklig placering av gaskranarna i Carado.

åring, nämligen på köksbänkens front. Bättre placering finns definitivt. Jordfelsbrytare på starkströmmen finns både hos Carado och Sun Living och det tackar man för. Ingen bra rond för någon av bilarna, vare sig för vuxen eller för barn.

POÄNG

Carado Sun Living

5

6

» Här finns inte mycket att skriva hem om, vi är inte glada åt gaskranarnas placering i Carado, annars är de bägge ganska lika.

McLouis 2015 är
ALL INCLUSIVE

KAMPANJ:
McLouis Mc2-73G
569 000:-
ALL INCLUSIVE
BEGRÄNSAT ANTAL!

NYA 2015
i alla hallar!

f Gilla oss på Facebook!

ALINGSÅS HOL HAKELID 21

KUNGSÄNGEN MÄTARVÄGEN 3B

KARLSTAD BLEKEGATAN 4

LOMMA JÄRNGATAN 39

TEL: 0322-63 00 52

TEL: 08-410 790 90

TEL: 054-15 15 90

TEL: 040-30 49 00

MÅN-TOR **10-18** FRE **10-16** SÖN **11-15**

MÅN-TOR **10-18** FRE **10-16** LÖR **11-15**

MÅN-TOR **10-17** FRE **10-16** SÖN **11-15**

MÅN-TOR **10-18** FRE **10-16** LÖR-SÖN **11-15**

www.autohallenhusbilar.se

DUBBELTEST
29

OnTour
- ny vagn för dig som älskar att resa.

Inför 2015 lanserar Hobby en helt ny modellserie: OnTour. Vagnen är modernt designad, samtidigt som den är lätt, smidig och bjuder på maximal körglädje. OnTour är utvecklad för dig som vill resa, äventyra och upptäcka världen när du vill, var du vill.

NU FINNS
2015-
MODELLERNA
HOS DIN ÅF.
KOM OCH
TITTA!

Håll ögonen öppna efter symbolen auktoriserad svensk Hobby-återförsäljare när du ska köpa husvagn. Den visar att du har att göra med en kompetent och pålitlig återförsäljare. En auktoriserad svensk Hobby-återförsäljare ger fulla garantier och köpet ryms i den generösa svenska konsumentköplagen.

Hobby
www.hobbycaravan.se

Teknik och utrustning är sådant man medvetet sparar in på i dessa modeller. Batteri- och vattenstatus finns på display.

Med ett stort A på kylskåpet väljer skåpet automatiskt energi, 230V, 12V eller gas, gäller bägge bilarna.

Manöverpanelen i Sun Living är inte särskilt innehållsrik eller komplicerad den heller.

ENKEL TEKNIKUTRUSTNING HÅLLER PRISET NERE

DETTA ÄR BILAR som saluförs till ganska modesta priser. Det har man kunnat erbjuda tack vare enklare utrustning och beprövad teknik. Här finns ingenting hämtat från tillverkarnas utvecklingsavdelningar, snarare från lite äldre lagerhyllor. Det gör inte bilarna sämre men här finns ingen som helst innovativ känsla, till exempel får man se till att man har med

sig tändstickor eller tändare för att tända spisen. Kylskåpen är undantagna, de går att ställa på läge A vilket gör att de automatiskt väljer lämplig energi för att producera kyla från el, batteri eller gas. Värmepanelerna har också elkassetter och i bilarna finns det golvvärme, möjligheten ges när man är kopplad till 230V. De eldrivna trappstegen får också skri-

vas på teknikkontot men sen tar det definitivt slut. Elektriska fönsterhissar och eldrivna uppvärmda backspeglar är exempel på bilutveckling, inte husbilsutveckling, trots att man beskriver det i sina broschyrer som om det vore exempel på Carado- eller Sun Livingutrustning. Att Carado har antispinn (ASR) och hill holder ger ett extrapoäng.

POÄNG

Carado Sun Living

6

5

» Backkamera, radio med navigatör, parkeringsvarnare och centrallås för alla dörrar och luckor är exempel på sådant man kan hitta på tillvalslistan eller skaffa på eftermarknaden. Self lock eller soft close är exempel på sådant som inte heller finns.

värme/vatten/luftcirkulation

FÖRMODLIGEN FÖRNÄMA FÖR FRISKLUFTSCIRKULATION I VARTMT KLIMAT

DETTA ÄR BILAR tänkta att i första hand rulla på marknader där vintern inte är lika lång och sträng som här i Norden. Därför har man lagt ner mycket energi på att släppa ut värme och man har också försett sina fordon med rejäla cirka hundraliters färskvattentankar. I Sun Living kommer värmen från en 4 Kw-panna, kanske lite för klen för en så pass stor bil, men under de milda nätter då vi hade bilarna (cirka 10°C) räckte värmen mer än väl. En fundering bara kring den tunna gardin som skiljer av mot förarhytten i Sun Living - den är tunn och den är inte ner till golvet, egenskaper som talar för svårt kallras en kall

vinternatt. Motsvarande gardin i Carado hänger lite närmare ytterväggarna men är i övrigt snarlik. Inte heller Caradobilen bedöms därför som en fullfjädrad vinterbil men här finns i alla fall lite mer effekt i Trumapannan, 6 KW.

Sju öppningsbara fönster och fem takluckor samt luftspalter vid sittgrupp och runt alkov samt dubbelbädd ger Sun Living ett bra betyg vad gäller själva cirkulationen av värme och luft. Aningen sämre cirkulation och värmedistribution i Carado med sämre distanser kring alkov- och våningssängarna.

Tankarna för både färsk- och avloppsvatten är snarlika, cirka

90 liter avloppsvatten och något större färskvatten i båda, vilket gör att den sistnämnda delen i rondan gör dem likvärdiga.

POÄNG

Carado Sun Living

6

5

» Carado vinner rondan för att värmepannan har högre effekt och för att här finns 12 liter mer i vattenförrådet, en tillgång om man är många i familjen och bilarna är ju gjorda för familjer med fler än två barn.

Värmepannan i Carado ger 6 kW, i Sun Living ger den 4 kW.

Carados kök har den största bänkytan men ingen vettig arbetsyta.

KÖKEN ÄR INTE PRIORITERADE

LÅNGA, STORA KÖKSÄNKAR, överdimensionerade djupa skåp och torftig utrustningsnivå. Nej, det är inte i köket som Sun Living och Carado tar ut svängarna och lägger sitt krut. Ok, de båda har stora AES-kylskåp med separat frys (Carado/Thetford 167/29 liter och Sun Living/Dometic 160/30 liter), rymliga överskåp och dubbla 230-uttag. Vi plussar på med besticklåda, sopkärl och bra med utrymme vid köksbänken för Carado. Här är det trångt och bökiigt hos Sun Living, och det är bra med arbetsyta bara om vi tar täckluckor till hjälp. Men sedan tar det stopp och det gäller dem båda.

»Det är inte i köket som Sun Living och Carado tar ut svängarna.«

Vi finner varken fläkt, ugn, kryddhylla, skärbräda eller finurliga lådor. I båda husbilarna måste vi dessutom ned på knä för att komma åt merparten av livsmedelsförpackningarna i skafferiet och det är långt ifrån ok. Carado har bästa belysningen men varför sitter deras gasreglage lättåtkomliga i barnvänlig höjd i en barnkamarhusbil?

I Sun Living finns det två djupa skåp svåra att överblicka. Ingen bestickinredning, stora överskåp.

POÄNG

Carado Sun Living

6

6

» Stora AES-kylskåp är ett av få plus i en för båda medioker rond där det även bör påpekas att det är höga 98 centimeter upp till köksbänken i Sun Living. Boverkets norm är 90 centimeter.

Också i Sun Living finns en inbjudande och generös sittplats.

BÅDA TAR EMOT MED STORA FAMNEN

DET ÄR SÄLLAN eller aldrig som Husvagn & Campings testteam har anledning att applådera husbilars samvaroavdelningar. Oftast är det trångt och det är nästan alltid så och så med sittkomforten. Men det finns undantag, och två av dem finns just i detta test. Först och främst är komforten bra med ett extra litet plus för hyfsat

svankstöd. Men det är inte bara sittkomforten som drar upp helhetsbetyget. I båda husbilarna är utrymmet för utspisning exemplariskt. Att fyra vuxna kan dinera utan att trängas ger oss anledning att understryka ordet samvaro. Carado har dessutom ett ess i rockärmen. Här har nämligen barnen en egen dinett. De båda har fyra

bältade platser i sittgruppen, justerbara nackstöd, perfekt sittdjup (45 centimeter, vilket är precis vad boverket rekommenderar), vridbara spotlights, takfönster och 230-uttag under soffbordet.

Ska vi vara kritiska går det inte att vrida på någon av hyttstolarna. Detta leder i sin tur till att bara hälften av de sittande får första parkett när det vankas tv-tittande.

Här finns det verkligen plats för en hel familj, och en eller annan kompis.

POÄNG

Carado Sun Living

8

7

» Tillhör ni dem som prioriterar gott om plats i sittgruppen är det här intressanta husbilar.

Nya Chic c-line I generation II

chic c-line
Generation II

Den unika framgångsmodellen

Självklart med Carthagos mervärdesformel

På bara 10 år har chic blivit en av de framgångsrikaste premiummodellerna bland husbilarna. För oss är målet att göra den till bäst i klassen. Ta reda på skillnaden med Carthagos mervärdesformel:

- + Karosserikonstruktion i Liner-premiumklassen med årtal av bevarat värde
- + Optimal sikt från förarhytten bäst i test, mer säkerhet och komfort
- + Smart värmekoncept – trivselfaktor hela året
- + Koncept för förvaringsutrymme - det största i klassen
- + Carthagos möbelsnickerier – håller livslångt det som utlovas
- + Och mycket mer

carthago[®]

www.carthago.com

Das Reisemobil.

CarthagoReisemobilbau GmbH • info@carthago.com • www.carthago.com

Vid huvudändan i den undre bädden ser man att sängen kan omvandlas till garagevägg i Caradon.

Alkoven i Carado har både tak- och väggfönster.

Sun Livings alkov har en (1) lampa men också här två fönster.

Den tvärställda dubbelsängen bak i Sun Living. Generös – när man väl kommit i säng.

MÅNGA BÄDDAR MEN OCKSÅ MYCKET KLÄTTRANDE, INGET FÖR DEN OVIGE

MEDELSTORA HUSBILAR som har fyra fasta sovplatser via de nedsänkbara taksängarna är mer regel än undantag. Så långt inget nytt under solen. Men till skillnad från de flesta hel- eller halvintegrerade husbilar har dessa två alkovmodeller rikligt med utrymme i sittgrupperna och därmed troligt det fram ytterligare två sovplatser. Nu ska det dock poängteras att användarvänligheten är långt ifrån optimal. I

Sun Living är det trångt, bökit och smalt att komma ur den tvärställda dubbelsängen som är ovanligt hög på grund av garagemåttet (115 centimeter). Det är heller inte enkelt att komma upp/ned till alkoven trots stegens hjälp. Carado har en flexibel lösning i akterpartiet. Med nedfällbar under-säng i våningssängen (210x85 och 210x80 centimeter) påminner den om en barnkammarvagn. Fäller vi upp den ne-

dre våningssängen bildas ett mindre garage i lastutrymmet. Där finns läslampa och öppningsbara fönster och den övre sängen är precis som alkoverna utrustad med fallskydd. Här har Sun Living bättre belysning via vridbara spottar. Tittar vi till bulan i frontpartiet är de båda utrustade med värmeutblås vilket är bra. Nackdelen med den här typen av planlösningar är att det blir en hel del klättrande.

POÄNG

Carado Sun Living

7

6

» Fyra fasta sängar och två bäddbara i medelstora husbilar är bättre än bra. Dessvärre är dessa planlösningar inte så användarvänliga. Att komma i säng kräver bra vigrö och smidighet.

Tvätttrummet i Carado är välutrustat, men trångt. Golvtrallen i duschen höjer mysfaktorn.

BETYGET BLIR GODKÄNT, INTE MER

ATT KLIVA IN I dessa två husbilars hygienutrymmen är som att besöka två olika världar. I Sun Living finns det gott om utrymme. Hos Carado gäller motsatsen. Ok, till den sistnämndas försvar kan sägas att den har många av de detaljer som testprotokollet efterfrågar. Trätrall i duschkabinen, tre handdukhängare, toalett-rulleshållare, taklucka och belysningsknapp på barnvänlig höjd. Men hur bra det än låter kan vi inte förbise hur klausrofobiskt trångt det är och förvaringsutrymmet kan på sin höjd få mediokert betyg.

Sun Living har precis som sin konkurrent bland annat integrerad duschkabin men också några plumpar i protokollet som belysningsknapp på en och en halv meters höjd. Skulle inte det här vara en husbil som riktar sig till barnfamiljer? Nivåskillnad från bodelsgolvet på nästan två decimeter och en enda minimal spegel är inte heller till dess fördel.

Rymligare men också lite kalare i Sun Living.

POÄNG

Carado Sun Living

6

6

» Carado har i mångt och mycket det som behövs men det är väldigt trångt. Här vill vi inte stanna längre än nödvändigt.

Hos oss kan du se alla spännande NYHETER INFÖR 2015!

Vi visar alltid mer än 40 nya fordon i vår fina utställningshall.

+ mer än 150 begagnade fordon i lager till kanon-priser!

Vi vill tacka för alla besök och uppskattning vi fick på Elmia-mässan och vår egen mässa. Vi ses!

Välkommen till oss & gör ditt livs affär!

Du gör alltid en bra affär hos

KANON-KURT
KURTS HUSVAGNAR

www.kurtshusvagnar.se

Snöåvågen 20, Ludvika • Tel 0240-305 00
Vardagar 9.00-17.00 • Lördagar 10.00-13.00 • Söndagar stängt

HENSONS TVÄTT & SJÖVERKSTAD
TVÄTT • IMPREGNERING • REPARATION

Vi översänder färdig säck med betald frakt, för inlämning på posten.

Var tvättar du ditt förtält?

HENSONS TVÄTT
Koppargatan 9, Lomma
Tel 040 - 412636
www.hensons.se
info@hensons.se

in- och utvändiga lastutrymmen

KOLLA VIKTEN OM NI ÄR SEX

GARDEROBEN I CARADO mäter 105/53/51 centimeter (hänghöjd/bredd/djup) och där finns även belysning. Det finns fyra stora, rymliga överskåp men inget av dem är utrustat med distansskivor. Det är tomt under dinettdynorna och under ena soffan, vilket ur packsynpunkt är bra. Klädkrokar finns på entrédörren och i anslutning till hygienutrymmet. Den yttre lastluckan mäter 70x125 centimeter. Här finns lastöglor som löper på skenor, värmeutblås men ingen belysning. Jo förresten, om vi faller upp den nedre våningssängen kan vi använda oss av läslampor som belysning, och vi får ett mindre garage till vårt förfogande som sväljer exempelvis cyklar eller andra skrymmande attiraljer.

Garderoben i Sun Living saknar belysning men i gengäld är

»Till skillnad från Carado har Sun Living mer ett garage än ett yttre lastutrymme.«

den något större (143/50/59 centimeter). Här finns tre likvärdiga överskåp samt tygficka (för småsaker som nycklar med mera) och fack vid entrén. Lastluckor finns på båda sidorna och de mäter 80x120 centimeter. Till skillnad från Carado har Sun Living mer ett garage än ett yttre lastutrymme. Här finns lastöglor på fasta positioner och värmeutblås, men inte heller här belysning.

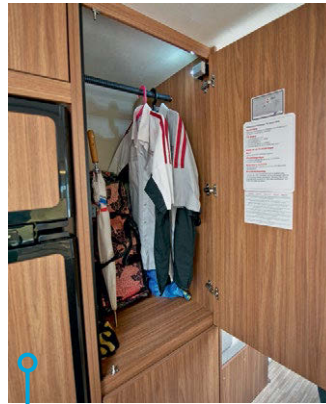
POÄNG

Carado Sun Living

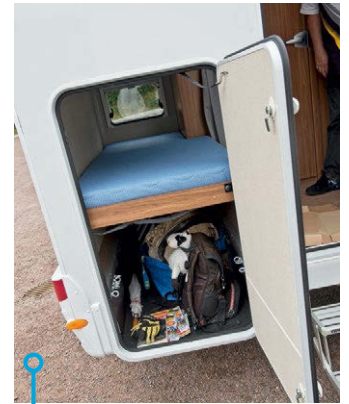
7

7

»Carado har det något bättre ställt på insidan med belysning i garderoben och tomt under tre av fyra platser i sittgruppen. Sun Living har å sin sida ett riktigt garage.

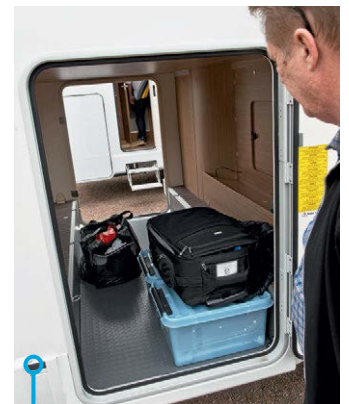
Carados garderob är marginellt större.

Lastutrymmet i Carado.

Trappsteg med förvaring i Sun Living.

Lastutrymmet i Sun Living är som ett garage.

användarvänlighet/helhetsintryck

Här ryms och lever man bra, även om man är fler än fyra.

FÖR UPPTÄCKARGLADA FAMILJER

DETTA ÄR PRISPRESSADE bilar med fokus på många bäddar och stora förvaringsutrymmen. Man har inte vinnlagt sig om all ny teknik som finns på marknaden. Ett exempel på besparingar är spisen som måste tändas med tändstickor eller tändare, i köksbänken sitter det djupa skåp i stället för lådor, bilarna har varken cykel- eller reservhjulshållare. Men, de fungerar bra och är man beredd att ge avkall på en del moderna tillbehör har bilarna mycket att ge. De är överraskande fina på vägen och visst är det skönt med en egen koja för barnen, alkoverta. Sammantaget kommer

vi fram till att Carado är den som totalt sett känns mest användarvänlig och genomtänkt. Den har bättre körsäkerhet, bättre sikt både för förare och passagerare och den är en aning mer flexibel, garage eller sju bäddar.

POÄNG

Carado Sun Living

7

6

»Detta är bilar som gör husbilslivet tillgängligt även för bonusfamiljer där barnen ofta är fler än två.

»Sammantaget kom vi fram till att Carado är den som totalt sett känns mest användarvänlig och genomtänkt.«

CARADO

Pris/poäng:
564 800/65
8 689 kr/poäng

65

SUN LIVING

Pris/poäng:
581 500/59
9 855 kr/poäng

59

SNABBGUIDE TESTPOÄNG

(Max 10 poäng per område = 100 poäng maximalt möjligt)

	CARADO	SUN LIVING
på väg/uppställning	7	5
säkerhet	5	6
boteknik/utrustning	6	5
värme/vatten/luftcirkulation	6	5
kök/matlagning/disk	6	6
samvaro/sittgrupp	8	7
sovrum/nattbruk	7	6
hygienutrymme	6	6
in- och utvändiga lastutrymmen	7	7
användarvänlighet/helhetsintryck	7	6
summa poäng	65	59

TORBJÖRN VÄLJER: Jag väljer Sun Living därför att Adria som ligger bakom märket har återförsäljare och service runt om i hela landet. Jag har själv barnbarn och kan se framför mig hur de skulle uppskatta alkovent. Tre stora skåp över sittgruppen och ett garage/förråd med dörr på bägge sidor avgör saken.

ANDERS VÄLJER: För mig blir det Carado. Den känns säkrare i trafiken med god sikt (stort fönster bakom passagearsätet). Dessutom passar deras planlösning mig bättre med våningssängar i akterpartiet och en dinett i anslutning till sittgruppen med tanke på min familjesituation.

CARADO A461

» **YTTERMÅTT TOTALT (L/B/H):** 723/232/310 centimeter
» **INNERMÅTT TOTALT (L/B/H):** 585/217/195 centimeter

- » **CIRKAPRIS:** Grundpris 479 000:- testad husbil 564 800:- (Se särskild utr.)
- » **CHASSI:** Fiat högramschassi med bred spårvidd.
- » **AXELAVSTÅND:** 403,5 cm
- » **MOTOR:** Fiat Ducato 2,3 liters Multi-Jet (130 hästkrafter)
- » **VÄNDRADIE:** 14,3 meter
- » **MAX SLÄPV.VIKT:** 2 000 kg
- » **KAROSS/ISOLERING (TAK/VÄGG/GOLV):** Glasfiberarmerad plast (tak), slät aluminiumplåt (väggar), 34/34/41 mm
- » **DÄCK:** Continental Vanco Camper 215/70R, 15CP 109R, bärlast: 1030 kg. hastighet: 170 km/t.
- » **RESERVHJUL:** Nej
- » **GARANTIER:** Två års bilgaranti, fem års täthetsgaranti
- » **KÖRKORTSBEHÖRIGHET:** B
- » **ANTAL PASSAGERARE:** 4-6

VIKT OCH MÅTT

- » **TOTALVIKT:** 3 500 kg
- » **TJÄNSTEVIKT:** 2 890 kg
- » **MAX LAST:** 610 kg
- » **GRUNDUTRUSTNING, FUNKTIONSNORM:** 140 kg
- » **PERSONLIG UTRUSTNING:** 10 kg
- » **YTTERLIGARE LASTVIKT TILL FÖRFOGANDE:** 45 kg

- » **UTRUSTNING**
- » **FÄRSKVATTEN:** 102 liter
- » **AVLOPP:** 92 liter
- » **TOALET/VENTILATION:** Thetford, vridbar el-spolning, taklucka
- » **VÄRME:** Truma 6E Combi
- » **GOLVVÄRME:** Ja, elektrisk
- » **ELPATRON:** Ja
- » **VENTILATION:** Åtta öppningsbara fönster, fyra takluckor, ett takfönster, en takventil
- » **KÖKSVENTILATION:** Öppningsbart fönster, taklucka
- » **VARMVATTEN:** Ja
- » **DUSCH:** Ja
- » **TV-ANTENN:** Förberedd
- » **GASOLUTRYMME:** 2xP11 (1xP11 ingår)
- » **SLANGBROTTSVENTIL:** Ja
- » **JORDFELSBRYTARE:** Ja
- » **BRANDSLÄCKARE:** Nej
- » **UTV. 12/230-UTTAG:** Nej
- » **SÄRSKILD UTRUSTNING:** 130 hästkrafter, elektrisk golvvärme, isolerad uppvärmd spillvattentank, säkerhetspaket, kabelförberedd tv, stor kyl/frys, Truma Combi 6 med elpatron, kabelförbredd backkamera m.m.

SUN LIVING LIDO A49 DP

» **YTTERMÅTT TOTALT (LÄNGD/BREDD/HÖJD):** 723/233/307 centimeter
» **INNERMÅTT TOTALT (LÄNGD/BREDD/HÖJD):** 620/219/210 centimeter

- » **CIRKAPRIS:** Grundpris 578 400:- testat fordon 581 500:- textilkpaket och mugghållare
- » **CHASSI:** Fiat 35L
- » **AXELAVSTÅND:** 403 centimeter
- » **MOTOR:** Fiat Ducato, 2,3 Multi-Jet, 130 hästkrafter
- » **VÄNDRADIE:** 14,3 meter
- » **MAX SLÄPV.VIKT:** 2 000 kg
- » **KAROSS/ISOLERING:** Glasfiberarmerad plast runt om
- » **DÄCK:** Continental Vanco Camper 215/70R, 15CP 109R bärlast: 1030 kg. hastighet: 170 km/t.
- » **RESERVHJUL:** Nej, men däckreparations-kit
- » **GARANTIER:** Två års bilgaranti, fem års täthetsgaranti
- » **KÖRKORTSBEHÖRIGHET:** B
- » **ANTAL PASSAGERARE:** 5

VIKT OCH MÅTT

- » **TOTALVIKT:** 3 500 kg
- » **TJÄNSTEVIKT:** 3 005 kg
- » **MAX LAST:** 495 kg
- » **GRUNDUTRUSTNING, FUNKTIONSNORM:** 140 kg
- » **PERSONLIG UTRUSTNING:** 10 kg
- » **YTTERLIGARE LASTVIKT TILL FÖRFOGANDE:** 120 kilo

- » **UTRUSTNING**
- » **FÄRSKVATTEN:** 90 liter
- » **AVLOPP:** 85 liter
- » **TOALET/VENTILATION:** Thetford, el-kassett, takfönster
- » **VÄRME:** Truma 4E Combi
- » **GOLVVÄRME:** Ja, elektrisk
- » **ELPATRON:** Ja
- » **VENTILATION:** Sju öppningsbara fönster, fem takfönster
- » **KÖKSVENTILATION:** Öppningsbart fönster, takfönster
- » **VARMVATTEN:** Ja
- » **DUSCH:** Ja
- » **TV-ANTENN/RADIO:** Nej/Nej
- » **GASOLUTRYMME:** 2xP11 (1xP11 ingår)
- » **SLANGBROTTSVENTIL:** Ja
- » **JORDFELSBRYTARE:** Ja
- » **BRANDSLÄCKARE:** Nej
- » **UTV. 12/230-UTTAG:** Nej
- » **SÄRSKILD UTRUSTNING:** Golvvärme standard, elpatron på pannan, uppvärmd spillvattentank, AC på motor och farthållare samt krockkudde passagerare ingår från 2015 på alla Sun Livingbilar exklusive golvvärme i Flex.

Sitter våra små säkert?

I samband med årets Elmiamässa spådde branschorganisationen HRF att barnfamiljer är den målgrupp som i framtiden kommer att öka mest inom husbils-campandet. Men hur säkert färdas barnen i husbilarna?

TEXT Anders Wallsten FOTO Torbjörn Stålenhag

Barn älskar att campa. En stor koja att färdas och bo i, men hur står det till med säkerheten för dem?

Barn som är kortare är 135 centimeter, men vuxit ur den bakåtvända bilbarnstolen, ska enligt lag använda särskild skyddsanordning (se faktaruta).

ATT ÄVEN BARNFAMILJER vill åka husbil är självklart. Men det är inte lika självklart att det går att fästa bilbarnstolar på ett säkert sätt. Krockkuddar på passagerarplats, som inte går att koppla ur utan verkstadsingrepp, omöjliggör den platsen. Platserna i soffan saknar nästan alltid fästpunkter för bakåtvända barnstolar.

Vi tog upp problematiken med bland annat Hymer, som går i bräsch för säkerhet genom att vara ensamma på marknaden att krocktesta sina husbilar. Men krocktester är en sak, Isofixfästen för bilbarnstolar en annan. Det visar sig att kunden i dagsläget inte kan beställa en Hymerhusbil som är försedd med Isofixfästen.

– Vi varken får eller vågar göra egna infästningar, och det kan ingen annan verkstad göra heller. Det måste ske direkt

från fabriken. Just nu går det inte men det kommer, säger Marcus Engstrand, eftermarknadsansvarig på Hymer Center.

Ska vi tolka det som att barnsäkerhet har låg prioritet hos en av Europas största husbiltillverkare, eller är det här vanligare än vi tror?

»Svaren »prettar åt olika håll beroende på vem man frågar.«

Svaren spretar åt olika håll beroende på vem man frågar. Exempelvis har Knaus Boxstar Isofixfästen, likaså Adriamodellerna Lido Alkov, Matrix Supreme och Matrix Axess. Kabe har det inte, berättar tekniske chefen, tillika vice vd, Mikael Blomqvist. Med andra ord är det en djungel där ute, och det

blir kunderna själva som får ta reda på om husbilen är förberedd för Isofix eller inte.

– Det handlar om prövning i varje enskilt fall, från husbilmodell till husbilsmodell. Allt måste testas i sin helhet, med bältesanordningar som ska godkännas tillsammans med såväl golv som ram, berättar Per Åkerblom på Alko Kober AB.

OM VARJE SPECIFIK husbilmodell måste typgodkännas för Isofix på grund av att utrustningsnivå och planlösning skiljer sig från modell till modell, är problemet ett faktum. Hur löser vi då baklängesåkandet för de allra yngsta småtingarna? Vi tog kontakt med Katarina Bokström, projektledare hos NTF (Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande) och ställde frågan: Kan inte

Ett barn som färdas i bakåtvänd bilbarnstol löper fem gånger mindre risk att skadas vid trafikolycka jämfört om de färdas i en framåtvänd bilbarnstol.

Vad betyder Isofix?

Isofix är ett fästsystem för bilbarnstolar som bygger på en internationell säkerhetsstandard (ISO 13216) då bland annat myndigheter i samarbete med barnstolstillverkare, forsknings- och testinstitut ville få till en lösning på problemet med felaktigt applicerade bilbarnstolar i personbilars befintliga säkerhetsbälten. Med Isofix förankras bilbarnstolen i ett Isofixfäste (både bilen och bilbarnstolen måste vara försedda med Isofix för att systemet ska fungera) istället för personbilens ordinarie bälten. Isofixfästena sitter placerade mellan bilens säte och ryggdyna och är försedda med ett mekaniskt lås som krokar i fasta fästpunkter.

KÄLLA: ISO

VAD SÄGER LAGEN?

- I Sverige har vi lag på att alla som åker bil ska använda bilbälte, både i framsätet och i baksätet.

- Barn som är kortare än 135 centimeter ska dessutom använda en särskild skyddsanordning, babyskydd, bilbarnstol eller bältesstol/kudde.

- Barn som är yngre än tre år får inte färdas i en personbil eller lastbil utan särskild skyddsanordning, annat än vid tillfällig färd under korta resor i taxi. Vid färd i taxi får barnet inte åka i framsätet.

- Föraren ansvarar för att passagerare som är under 15 år använder bilbälte eller annan skyddsanordning.

- I fråga om skyldighet att använda bilbälte vid skolskjutsning finns särskilda bestämmelser i förordningen (1970:340) om skolskjutsning.

Enligt Trafikverkets författningssamling:

- Skyddsanordningen ska vara typgodkänd.

- Skyddsanordningen ska vara lämplig för barnet samt monterats och användas som den är avsedd.

- Barn får inte sitta vid aktiv krockkudde på passagerarplats.

KÄLLA: NTF

barn färdas baklängesåakande i dinnetten med ryggen i färdriktningen och midjebälte?

– Ett midjebälte är sämre än ett trepunktsbälte i alla lägen, säger Katarina Bokström bestämt.

Hon tillägger sedan att generellt bör barn sitta i bakåtvänd barnstol så länge som möjligt, ända upp till fyra, fem års ålder. Försäkringsbolaget IF understryker att ett barn som färdas framåtvänt löper fem gånger högre risk att ådra sig allvarliga nack- och skullskador i jämförelse med ett barn som färdas bakåtvänt. Det beror på att ett barns huvud är stort och tungt i förhållande till resten av kroppen.

Det bör tilläggas att en bilbarnstol inte har evig livslängd, och har den varit med om en olycka ska den kasseras.

– Den forskning vi har att lita oss emot är hur plast åldras. Tio år är den maximala

livslängden för en bilbarnstol som har utsatts för solljus, värme och kyla, säger Katarina Bokström.

Vid sidan av generellt säkerhetstänkande och sunt förnuft poängterar Katarina Bokström att det även finns specifika lagar som gäller för barn som färdas i trafikfordon.

– Bland annat får barn under tre år inte färdas med enbart bilbälte med undantag för kortare taxiresor. Sitter barnet fram och airbagen är inkopplad måste barnet vara över 140 centimeter långt, säger Katarina Bokström.

BLEV VI NU KLOKARE? Både ja och nej. Att ha en bakåtvänd bilbarnstol för de allra minsta måste ses som en självklarhet. Däremot finns fortfarande många frågetecken kring huruvida de nya, moderna husbilarna är utrustade med Isofixfästen eller inte.

Vem är Den Gröne Mannen?

Alhambra, Spanien.

Håll ögonen öppna på din nästa campingresa. Där du minst anar det, sitter han och blänger ned på dig från sitt omgivande bladverk: Den Gröne Mannen.

TEXT **Kristin Helgesson Svenske**

FOTO **Kristin Helgesson Svenske, Wikimedia Commons**

HAN HAR SETT DIG långt innan du får syn på honom. Kanske upptäcker du honom inte ens, men han finns där, med sin buttra uppsyn och sina uppsparrade ögon som blänger ned på dig från det täta bladverk som ibland omringar hans ansikte, ibland växer fram ur det. Han är den Gröne Mannen.

Han är ett av de fenomen som du ofta undgår att notera tills du börjar leta efter honom. Sedan upptäcker du honom både här och där! Det grönskande ansiktet kan framträda grovt tillhugget ur stenen i medeltida kyrkor, på hörnet av ett äldre hus, format i järnsmide som ringklocka, i gamla fontäner...

Men vem är han? Och varifrån kommer han? Teorierna är många.

I boken *A Little Book of the Green Man* talar Mike Harding om uråldriga Gröna Män i bland annat Nepal och Indien, här knuten till en myt om guden Shiva. I tempelriddarordens kyrkor i Jerusalem finns Gröna Män från omkring år 1000. I Libanon och Irak kan man hitta liknande porträtt från så tidigt som 100-talet. Symbolen i sig är förstås inte underlig: Naturen har sedan tidernas begynnelse representerat fruktbarhet, livskraft, återfödelse. I Asien är det dessutom inte ovanligt att låta i våra ögon skrämmande ansikten repre-

sentera något positivt. Därvidlag drar Harding slutsatsen att symbolen uppstod i Asien – som ju legat före resten av världen vad gäller många antika konstarter – och sedan färdades med stenhuggare till Europa.

Det är förstås en logisk förklaring för denna såväl vackra som fångslande figur, men hur kom han att nästla sig in i våra kristna kyrkor? Denna varelse, sprungen ur otämjbar grönska, som leder tankarna till hedniska naturandar och rakt inte någon allsmäktig fader i himmelen?

ENLIGT FÖRFATTAREN William Anderson är förklaringen lika naturnära som symbolen själv: Den Gröne Mannen är "inspirationens röst för den strävande och hängivna konstnären". Han symboliserar den livsbejakande inspiration och entusiasm som vi alla kan relatera till, oavsett kultur eller världsdela, oavsett om vi väljer att se den som naturlig ingivelse eller gudomlig vägledning.

Kanske var den Gröne Mannen helt enkelt en symbolisk representation av de medeltida skulptörernas skaparanda. Kanske var det ett sätt att smyga in sin estetiska tacksamhet till den, i ordets rätta bemärkelse, naturliga inspirationen.

Och kanske, på samma gång, en jordnära kvarleva från våra naturdyrkande anfäder.

Restaurang Tagliatelle, Sevilla, Spanien.

Pennal, Gwynedd, Wales.

Rochester, Kent, England.

San Giacomo, Venedig, Italien.

DEN GRÖNE MANNEN

» **NAMN:** Den Gröne Mannen (även "Bladmannen", "Kirimukhta", "Jack-in-the-Green").

» **ÅLDER:** Cirka 2 000 år.

» **KARAKTERISTIKA:** Ett stirrande, ofta gapande ansikte sprunget ur ett tätt lövverk, alternativt med hår och skägg av blad, eller också löv växande ut ur munnen.

» **LÄS MER:** Den Gröne Mannen, Adèle Schreiber, Dialogos. <http://thecompanyofthegreenman.files.wordpress.com>

» **HÅLL UTKIK:**

Linköpings domkyrka, Vreta Klosterkyrka, Gamla Stan i Stockholm med mera...

Spana och dela med dig!

Har du siktat någon extra vacker eller intressant Grön Man ute på vägarna? Lägg upp en bild på vår Facebooksida!

RÅ KRAFT – STILREN DESIGN

Ta matlagningen till nya höjder med marknadens kraftfullaste köksmaskin!
Med en motor på hela 1600 Watt är den redo för alla utmaningar, såsom knådning, malning, hackning eller snabb och effektiv uppskärning av kött och grönsaker.

6990

MUMXX20T

BOSCH
MaxxiMUM
1600 W

BOSCH

Perfekt resultat med SensorControl!

Bosch MaxiMUM XX20T har dessutom en unik inbyggd sensor som gör att den kan vispa grädde eller äggvitor på egen hand. Maskinen stoppar automatiskt när grädden är färdigvispad, så att du garanterat får perfekt resultat varje gång!

Köksmaskinen för den krävande hemmakocken

Bosch MaxiMUM är både elegant och rejäl med sin läckra metalldesign. Det är den perfekta maskinen för dig som vill få ut så mycket som möjligt av matlagningen.

Bosch MaxiMUM har mer än 120 funktioner, inklusive:

- Smart degsensor som ger perfekt resultat och jämn blandning, även med stora mängder deg.
- Värmetålig ThermoSage-blender - perfekt för varma soppor och hemmagjord smoothies.

elgiganten.se/maxximum

ELGIGANTEN

Om du har tänkt låta din husvagn eller husbil gå i ide under vintern, gå igenom vår checklista först.

10 TIPS INFÖR VINTERVILAN

Trots att vintercampandet har blivit allt populärare väljer de allra flesta att låta husvagnen eller husbilen gå i ide under vinterhalvåret. Husvagn & Camping har inför den eventuella vintervilan gjort en checklista på vad som kan vara bra att känna till. Nyckelorden är rent, torrt, ventilerat och tömt på vatten. **AV Anders Wallsten**

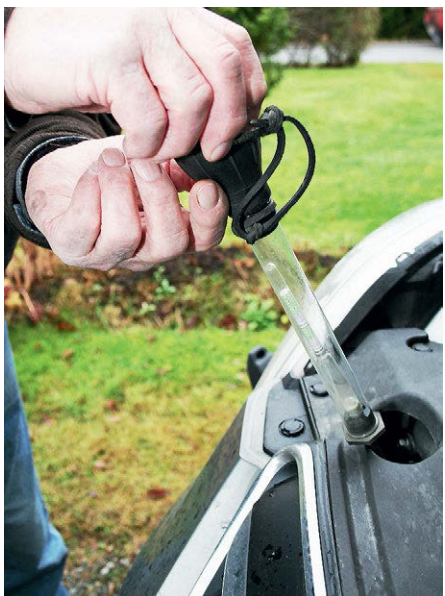
Checklista

- 1 Tvätta och vaxa fordonet
- 2 Kontrollera glykolhalten
- 3 Ladda batteriet, byt olja
- 4 Hur placeras fordonet, däcken
- 5 Töm fordonet på textilier
- 6 Tappa ut allt vatten
- 7 Rensa ur kylskåp, rengör toaletten
- 8 Luftcirkulation, kondens
- 9 Städa ur skåp och lådor
- 10 Smörj lister och lås

1. TVÄTTA OCH VAXA FORDONET

Tvätta och vaxa din husvagn eller husbil innan det är dags för vintervila. Dels är det trevligare, dels handlar det om god omsorg om fordonskarossen. Låter ni lort sitta kvar under lång tid är det risk att smutsränderna blir ytterst svåra att få bort. Tänk på att använda rengöringsmedel som är godkända för husvagnar och husbilar och inte allmänna fläckborttagningsmedel för personbilar. Dessa fräter på campingfordonens tätningsmassa.

2. KONTROLLERA GLYKOLHALTEN

Kontrollera frostskyddet i kylaren på husbilen. Kräver fordonet en skvätt vatten då och då under sommarens allra hetaste period sjunker glykolhalten automatiskt utan att ni ens tänker på det. Kontrollera därför hur många minusgrader kylarsystemet klarar av och komplettera därefter med glykol. Glykoltestare kan köpas i välsorterade biltillbehörsbutiker och kostar från en hundring och uppåt.

3. LADDA BATTERIET/BYT OLJA

Underhållsladda såväl bil- som bodelsbatterier. Moderna underhållsladdare kostar bara någon hundring och finns att köpa på såväl bensinstationer som biltillbehörsbutiker. Koppla bort batteriernas jordkablar. Starta gärna motorn någon gång under vintern. Sitter batterierna lättåtkomliga mår de bäst av att få komma in i värmen. Att dessutom byta olja, luft- och oljefilter är ett enkelt sätt att hålla motorn i gott trim för en relativt billig penning.

4. HUR PLACERAS FORDONET/DÄCKEN

Om husvagnen eller husbilen står ute och inte under tak, parkera inte så att fordonet står helt plant. Då samlas nämligen snö, vatten och isbildningar på taket. Sopa med jämna mellanrum bort snön från taket. Står campingfordonet inomhus, se till att det finns plats runt om fordonet så att luften kan cirkulera. Med jämna mellanrum, flytta husbilen något, så att däckens tryckpunkt inte blir densamma hela vintern. Då är det risk att däckena blir ”fyrkantiga”. Har husbilen stödben kan man även avlasta tryckpunkten. Rengör däckena för att minimera att de torkar (det kan sedan leda till sprickor). OBS! Lämna handbromsen i släppt läge, lägg i en växel i stället.

5. TÖM FORDONET PÅ TEXTILIER

Plocka ur alla textilier (exempelvis sängkläder, draperi, sittdynor och kuddar) och förvara dessa torrt. Om ni på grund av platsbrist inte kan förvara sittdynorna på annan plats än i campingfordonet, ställ dem på högkant så att ni inte stryper luftcirkulationen. Ligger dynorna på sina ordinarie platser bildas det lätt kondens mellan tyget och träkonstruktionerna.

6. TAPPA UT ALLT VATTEN

Det kan bli en dyr historia att slarva med vattentömningen om kranar och ledningar fryser sönder. Var ytterst noggrann vid tömning av färsk- och gråvattentank samt varmvattenberedaren. Blås ur de sista dropparna ur ledningarna. Se till att duschslangen är tömd och lägg den sedan på golvet så att de sista dropparna rinner ut. Ställ kranarna i öppet läge. Stäng av vattenpumpen (ta ur säkringen).

7. RENSA UR KYL/RENGÖR TOALETTEN

Att glömma kvar livsmedel i kylskåpet är inte bara ohygieniskt. Ett stängt kylskåp som inte städats ur kan på kort tid utveckla såväl svamp som mögel som inte bara leder till odör. Det kan bli svårt att överhuvudtaget få bort all mögel. Töm därför kylskåpet helt och hållet. Gör därefter rent ordentligt och torka med torr trasa. Lämna sedan kylskåpsdörren lite på glänt. Rengör även

toaletten noggrant före vintervilan. Det finns antibakteriella medel för detta.

8. LUFTCIRKULATION/KONDENS

Öppna husvagnens eller husbilens alla skåp, lådor och luckor för maximal luftgenomströmning. Håll alla ventilationshål öppna. Placera ut ett par torrbollar. När det gäller bildelen, se till att ha mycket bränsle i dieseltanken så att kondens inte skapas. Det finns bränsletillsatser som motverkar rost i bränslesystemet och minimerar risken att kondens/vatten samlas i tanken.

9. STÄDA UR SKÅP OCH LÅDOR

Låt inga livsmedel vara kvar över vintern utan städa ur skafferi, skåp och lådor. Söta saker drar till sig myror och i värsta fall även större skadedjur. Detta gäller även stearinljus som uppskattas av såväl fåglar som gnagare. Är ni rädda för att objudna gäster ska komma på besök? Lägg in kvistar med gran- eller enris. Dessa sägs hålla gnagarna på behörigt avstånd.

10. SMÖRJ LISTER OCH LÅS

Detaljer som får vara orörda under en tid har en förmåga att fastna. Botemedlet mot detta är en kombination av smörjmedel och att vara förutseende. Till bildörrarna och bodelslåset används traditionell låsolja. För att undvika att fönstren blir svåröppnade sprutar vi listerna med silikonspray. Kedjespray, som används för exempelvis motorcyklar, fungerar utmärkt att för att hålla stödbensskruvorna friska och krya.

— Maria Rönn betraktar platsen där Pippi Långstrump for fram i en tunna i filmen "Pippi på rymmen".

— Mysig grillplats vid Vinströmmen.

Resa i bandyland

Edsbyn-Bollnäs och Broberg-Ljusdal är klassiska bandyderbyn i Hälsingland, som lockar folk att gå man ur huse. Men tro oss, det finns mer att upptäcka i dessa orter. Vi har gjort bandyresan.

AV Anders Wallsten

»Snälla, skriv inget om det här stället, det är lite av en undangömd oas för oss.«

AVSTÅNDET ORTERNA EMELLAN är knappt längre än att det går att cykla, vilket gjorde att husbilen inte behövde rulla många mil under resans gång. För att finna såväl kända som närapå undangömda sevärdheter tog jag både turistbyråerna och deras broschyrer till hjälp. Till min hjälp hade jag också goda vänner Maria Rönn, född och uppvuxen i Bollnäs.

Vi kom västerifrån, så geografiskt passade det bäst att inleda bandytouren med Edsbyn och en plats många hört talas om men färre har besökt. Har ni sett filmen *Pippi på rymmen* från 1970? Då kanske ni minns scenen när Pippi färdas i en tunna utmed Vinströmmen. På väg 296 i orten Woxna tog vi personal i ICA-butiken till hjälp för att hitta dit. Jodå, vi var på rätt väg och efter cirka en mil skulle vi hålla utkik efter en vit liten skylt. Vit var den. Liten var den också. Men vi fann den och vi svängde in på en grusväg där man skulle kunna arrangera en novemberkäsa för husbilar. Det var rötter och det var gropar och det blev slalomkörning på ettans växel. När vi kom fram visade det sig, till min stora förvåning, att vi inte var ensamma. En handfull campinggäster hade här slagit sig till ro.

– Underbar plats. Hit måste jag ta Hannah, utbrast Maria Rönn, syftande på sin nioåriga dotter.

Vi kilade ned till älven, lyssnade till forsens brus och sprang så på ett medelålders par som var i färd med att lägga två saftiga biffar på grillgallret. Kvinnan viskade till mig "snälla, skriv inget om det här stället, det är lite av en undangömd oas för oss". Jag lovade ingenting eftersom jag visste att jag inte skulle hålla ord.

PÅ VÄG IN TILL EDSBYN pekade Maria Rönn på en lada mitt ute på det öppna fältet.

– De har kritat på ladan för att visa hur högt vattenståndet var här vid översvämningen 1985.

Bland det som Edsbyns turistvärdinna Lotta Artursson rekommenderade bockade vi av ytterligare två stopp. Kosafari i Silfors och "världens" största hälsingegård i Långhed, som är med på Unescos världsarvslista. Innan vi for vidare mot Ljusdal svängde vi även förbi sportbutiken i orten Knåda. Hos den gamla motocrossikonen Arne Kring finns nämligen ett tjugotal Husqvarnamotorcyklar från eran då han, VM-silvermedaljören från 1970, var

som allra bäst. Mumma för motorsportentusiaster i allmänhet och för oss som älskar blankpolerade plåttankar i synnerhet.

– Vill man bada kan jag rekommendera Orbaden som allmänt kallas rivieran i Hälsingland, förklarade Maria Rönn när vi passerade bad-

platsen utmed väg 83 på väg mot Ljusdal.

Plötsligt ställde jag mig på hejdarna. Jag uppäckte skylten *Tevsjö destilleri* i sista sekund och svängde in på gården. På plats fick vi oss en guidad tur av delägarinnan Anna Larsson.

– Kvarnen har aldrig stått still och det är sjunde generationen som nu har den i bruk. I största möjliga mån använder vi oss av närodlade produkter, berättade Anna Larsson innan vi satte foten i själva destilleriet.

– Vi har hållit på i ett år och har fått jättebra feedback. Efter midsommar öppnade vi upp för allmänheten där de kan boka guidade turer efter överenskommelse.

Hon avslöjade att de inom kort kommer att lansera Sveriges första bourbon som ett komplement till deras urval av vodka, gin och annat smått och gott. Vi lyfte på hatten och tackade för en trevlig rundvandring. Dryga milen senare var vi framme i Ljusdal och här tänkte vi vara smarta och slå två flugor i en smäll. Fick nämligen höra av platschefen på Destination Järvsö att traktens pärlor låg vägg i vägg med varandra.

ATT HITTA TILL DET GAMLA vattentornet är inte speciellt svårt. Högsta byggnaden i staden är synlig från alla håll och kanter och vi prickade rätt utan att ens behöva snegla på husbilens GPS. Jag kilade in till grannbyggnaden ty vattentornet var försett med hänglås.

– Jo, jag har nyckeln, säger Maria Bremefors som driver medelhavsoasen Pomeranshuset.

Från toppen på tornet kunde jag se sju mil åt alla väderstreck. Läckert tänkte jag och började min klättring i de öppna trapporna – de saknar räcken. Det är 141 trappsteg och utsikten är magnifik. Jag hade velat gå ut. Nu fick jag nöja mig med att skåda utsikten genom halvmutsiga fönster. Desto mer nöjd blev jag i det Italieninspirerade caféet där jag återlämnade nyckeln.

– Här har vi fokus på delikatesser som exempelvis busfärsk mozzarella från Napoli. Eller vad sägs om lite stuzzichini, som fritt översatt betyder tilltugg som oliver och ost. Vi har även fullständiga rättigheter samt vin- och olivoljeproving, berättade Maria Bremefors.

– Åh, vilket underbart ställe. Hit måste jag åka med min sambo Peter. Han älskar italienska delikatesser, utbrister Maria Rönn lyriskt.

Vi såg oss omkring och personligen vill jag köpa i stort sett allting som finns i hela butiken. Ty även jag är svag för delikatesser som lufttorkad skinka, kryddiga korvar och en och annan illaluktande, men ack så ljuvlig ostbit.

Spannmålet kommer från egna odlingar samt från närliggande bönder. Spriten gör de själva och för minstringarna har de en egen glassfabrik.

»Vi ser oss omkring och personligen vill jag köpa i stort sett allting som finns i hela butiken.«

PÅ PLATS I BOLLNÄS hittar Maria Rönn med förbundna ögon.

– Här har du väl varit förut, sa hon när vi parkerade intill stadens fyrstjärniga campingplats.

Jag nickade jakande men tog i stället sikte på ångbåten Warpen som ligger bara ett stenkast från husvagnarna och husbilarna på Bollnäs Camping.

– Den ligger bra till, sa Maria och syftade på avståndet mellan ångbåten och campinggästerna.

Dessvärre var vi inte på plats vid rätt tidpunkt för att själva få oss en tur på lugna och spegelblanka Ljusnan. En annan gång kanske, tänkte jag. Ett måste, propagerar i sin tur Maria Rönn.

Precis som i Edsbyn bockade vi av ett världsarv på Unescos lista (Hälsingegården i Vallsta) och tittade på när gammal som ung, via Tur & Ton, lyssnade till historieberättande i häst och vagn.

– Sätt dig bakom ratten för det här kommer du att gilla, jag lovar. Dit vi nu ska var jag ofta som liten och den platsen kommer alltid att finnas i mitt hjärta, förklarade Maria.

På bryggan, till vänster i bild, serverades det sotare och färska räkor på Kungsholmen i Segersta.

Frida Jonsson suktar med godsaker i Växbo Boa där det även fanns "hackebiff".

Skärså har vunnit pris för årets friluftskommun och årets båtkommun 2013.

Från campingplatsen till den gamla kvarnmiljön i Växbo tar det bara en minut eller två. Och dra på trissor. Mitt sällskap hade rätt igen. Det här är en plats att älska. Vi strosade runt i ett område som fullkomligen andades lugn och ro och njutningskurvan nådde max. En mängd hantverk lockade oss att öppna plånböckerna, och när vi såg att det fanns lammkorv och hackebiff i en kyldisk började det kurra i magen.

– Vi tar en korv eller två på en mack, sa Maria Rönn, men nu var det min tur att ta med henne till ett ställe jag visste att hon skulle gilla.

TROTS ATT MARIA HAR VARIT BOSATT i Bollnäs i drygt 20 år var jag bergsäker, tjuvlyssnade lite med hennes föräldrar först, på att hon aldrig hade besökt Kungsholmen i Segersta.

– Åh, wow, sa hon när vi vandrade ut på bron som förbinder fastlandet med den lilla ön där det för dagen var sotar- och räkafton på bryggan för 155 ynkliga riksdaler.

Konferens- och restauranggården drivs av Marie-Helene och Erik Östlund. Jajamensan, visst är det skiddrottningen från VM i Oberstdorf 1987 där hon vann guld på 20 kilometer och blev Billan med hela svenska folket. Även maken Erik vann guld vid samma VM och det i stafett.

– Helt sagolikt. Hit måste jag åka med mamma och pappa, viskade Maria innan vi skakade tass med värdparet och begav oss till den sista anhalten.

VI KAN INTE UTELÄMNA BROBERG, Söderhamns stolthet i bandyvärlden. Hur skulle det se ut, tänk vilken bandyfejd som skulle kunna uppstå.

Parkerna i centrala Söderhamn bör nämnas. Likaså utsiktstornet Oscarsborg. Men pricken över i:et ligger en liten bit utanför centralorten och heter Skärså. Jag läste mig till att den stilsamma fiskebyn har vunnit pris för såväl årets friluftskommun som årets båtkommun. Med andra ord ett värdigt avslut på en ljuvlig bandyresa.

BANDYRESAN

TURIST-

INFORMATION:

www.halsingland.se/bollnas
www.halsingland.se/edsbyn-alfta
www.halsingland.jarvsoljudal
www.soderhamn.se

NÄRLIGGANDE CAMPING- OCH STÄLLPLATSER:

FC578 Bollnäs Camping, Bollnäs
tel: 0278 – 180 90
öppet: 17/4 – 28/9

FC360 Söderhamns Citycamping, Söderhamn
tel: 0270 – 170 02
öppet: mitten av maj – september

FC239 Alpbyn Camp, Järvsö
tel: 070 – 534 96 98,
öppet: 1/12 – påsk och 1/6 – 31/8

X16 Alfata Bad & Camping, Alfata
tel: 070 – 687 20 26
öppet: 15/6 – 15/8

AVSTÅND:

Bollnäs – Edsbyn
34 kilometer

Bollnäs – Söderhamn (Broberg)
38 kilometer

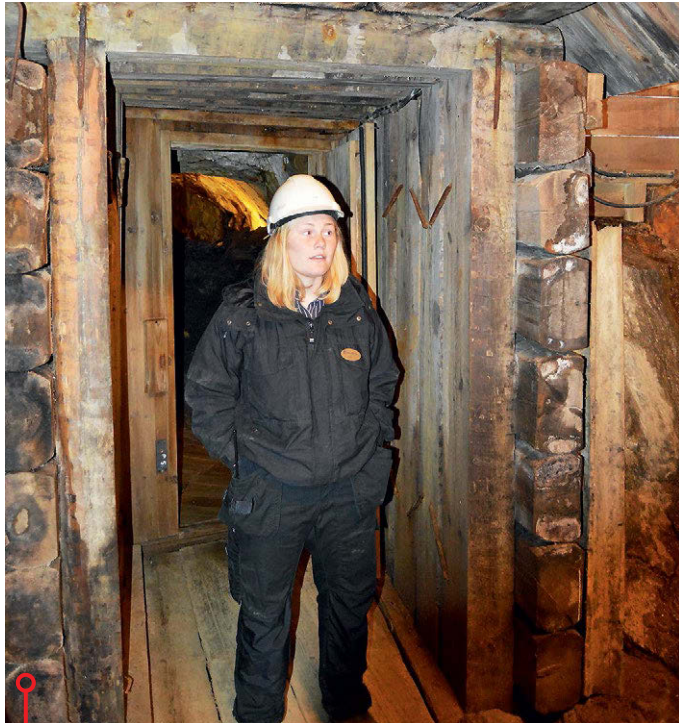
Bollnäs – Ljusdal
65 kilometer

Edsbyn – Söderhamn (Broberg)
72 kilometer

Edsbyn – Ljusdal
76 kilometer

Ljusdal – Söderhamn (Broberg)
103 kilometer

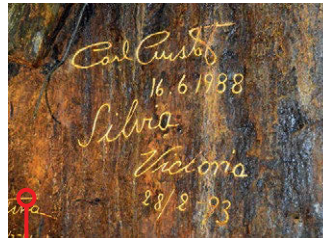
»Pricken över i:et ligger en liten bit utanför och heter Skärså.«

Efter att guiden Tilda Kallur knackat tre gånger på porten, kunde vi stiga in förvissade om att Gruvfrun stod på vår sida.

Iförda orange regnjackor och hjälmar får vi ta del av gruvans historia.

Kungligt besök i gruvan.

Att fara runt i gruvområdet ovan jord är populärt.

Vilken smäll!

Kanske var det någon som uttryckte saken så, när gruvan i Falun rämnade. Spåren efter raset har fått namnet "Stora Stöten" men historien varken började eller slutade med händelsen. Vi har besökt Falu koppargruva, industriminnet som blev världsarv.

TEXT Catharina Höglund FOTO Lars-Åke Höglund

TRE GÅNGER KNACKAR guiden på porten, medan vi andäktigt väntar.

– Det gäller att hålla sig väl med Gruvfrun, säger hon med glimten i ögat.

Men snart förstår vi, att ritualen varit blodigt allvar en gång i tiden. Iförda orange regnjackor och hjälmar märkta Stora Kopparberg, ansluter vi oss till den lilla guidegruppen och vi är på väg ner i Falu koppargruva. Vi förs tillbaka till gruvans historia, som börjar redan på 700-talet. Den duktiga guiden Tilda Kallur berättar om de metoder människor haft för att utvinna koppar och andra ädla metaller i Faluns underjord. Vi får höra både om

tillkomsten av Falu rödfärg och falukorven. Det finns mer än tre mil orter under gruvområdet, men guideturerna går bara ett litet stycke av dessa. Du måste kunna gå på egna ben för att delta, eftersom turen börjar med en del trappor. Man går ner och åker hiss upp. Vi kommer bara 67 meter ner, men det räcker för att få en inblick i gruvlivet.

NÄR VI KOMMER UPP och ser ut över det stora dagbrottet blir det ännu häftigare när vi känner historien. Den 25 juni klockan fyra på eftermiddagen år 1687 föll gruvan ihop. Efter som det var midsommar så befann sig inte en enda människa

i gruvan. Människorna i Falun tog dock nya tag, och inte förrän 1992 var gruvepoken över för gott. Platsen är full av industriminnen och den 13 december upptogs Falu koppargruva på UNESCO:s världsarvslista.

Här finns ett intressant museum, och om du inte hört det tidigare, så får du veta att den traditionella rödfärgen, det världsberömda alkoholmonopolet och den livsviktiga sjukvården har sitt ursprung i Falun.

Du kan fara med ett litet tåg ovan jord i gruvområdet, och barnen har förströelse i Lilla Gruvbyn. Shop, restaurang och café är en självklarhet på detta gedigna besöksmål.

FALU KOPPAR GRUVA

CAMPING/ÖVERNATTNING:

Ute på parkeringen vid gruvan finns en jättebra ställplats för både husvagnar och husbilar. Servicen består av toaletter/duschar, vatten och en soptunna. Pris 120 kronor natten (ej el).

VISSTE DU ATT: Ordet förbrytare föddes i gruvan. Hit kom för länge sedan straffångar för att arbeta. Men eftersom de hade lägre status än gruvarbetarna, fick de gå först och bryta. De blev så kallade förbrytare.

PRISBILD: Gruvbesök vuxen 210 kronor, barn 3-15 år, 80 kronor. I gruvbesöket ingår alla övriga aktiviteter på området. Besök ovan jord: 80 respektive 40 kronor.

Nr 24 2013

WALT DISNEY'S

KALLEANKA.SE

KALLE ANKA & CO

NÄRKONTAKT MED VIRUS!

Var femte svensk 15-åring kan ha svårt att förstå denna moderna klassiker.

Bekämpa språkfattigdomen. Ge plats för barn.

Gå in på lasrorelsen.nu och skriv under vårt upprop.

LÄSRÖRELSEN ●●●

NATURVETENSKAP!

KALL
PRIS
7 138

Många var nyfikna på vad vi hade för tidningserbjudande i vår monter.

Fortsatt framåt

Årets Elmiamässa var lika folklig, festlig och fullsatt som vanligt. Bland de 35 000 besökarna var det många som köpte nytt, men ännu fler gästade mässan för att träffa vänner och samtidigt spana in nyheter.

AV **Torbjörn Stålenhag**

NÅGRA AV UTSTÄLLARNA på mässan hade barnfamiljerna i tankarna då man visade upp husvagnar och husbilar tänkta att motsvara de behov som dessa familjer har. På presskonferensen förklarades att branschen förutspådde att den grupp som i framtiden skulle

söka sig till husbilar och husvagnar var just barnfamiljer. En skojig utveckling tycker vi, men vägen dit är ganska lång och krokig. Till att börja med är det svårt, om inte omöjligt, att fästa bilbarnstolar för bakåttåkande barn på ett vettigt och säkert sätt i en hus-

bil. För det andra är det ytterst ovanligt med fler än fyra trepunkts säkerhetsbälten. Vi återkommer till det på annan plats i tidningen.

UTE I EUROPA går utvecklingen mot allt mindre husbilar, det talas om att över 30 procent av nyregistreringarna är så kallade plåtisar och små kompakta fordon. Några skäl till detta är att de stora tunga bilarna kräver C-körkort och är omöjliga att köra i trånga medeltidsstäder, inte bara på grund av sin storlek utan också på grund av deras miljöpåverkan. Här i Sverige är det annorlunda, små husbilar har fortsatt svårt att få fäste men vi hittade till exem-

pel en Carthago Malibu, en plåtis, och vi hittade en väldigt liten husbil baserad på en VW T5 (folkabuss) i Hymers monter. I Dethleffs monter hittade vi också en hel serie plåtisar från Globecar. Monsterstora husbilar fanns också, störst i år var en Concordemodell, Centurion, med utskjut.

ÄVEN HUSVAGNSTILLVERKARNA visade upp ett bredare sortiment, lyxigare och större men också enklare och mindre. Både Hobby och Solifer visade upp nya serier, On Tour från Hobby, och Nordica från Solifer, med lite enklare utrustning i en prisklass som borde passa de som vill prova på men hellre

NIESMANN

Svenskritade Niesmann+Bischoff Arto 88f.

Anders Erlandsson som ritade om bilen visar här det förlängda köket.

LÄNGST UT I MONTERN i A-hallen hittade vi en Niesmann 88f, en ny modell som under året blivit märkets mest sålda modell. Det unika med den är att den har ändrats och byggts om efter en idé från Anders Erlandsson, Niesmannhandlare från Umeå. Hans kunder var nöjda med sin bil men ville ha större kök och garderob. Sagt och gjort, och med utgångspunkt i modell 83F men med chassi från 88E tog Niesmann fram denna modell som döptes till 88F och snabbt blev en favorit.

En minimal husbil drog blickarna till sig i Hy-mers monter. Hymer Car baserad på VW T5.

HYMER

HYMERS MONTER var som vanligt både välbesökt och fylld av intressanta modeller. I vimlet plockade vi fram kameran när vi hittade en Hymerbil baserad på lilla VW T5, modellen heter Hymer Car och är mer en vardagsbil man kan övernatta i än en ren husbil. Med hjälp av en uppvikbar säng på taket skapas totalt fyra sovplatser. Bilen är egentligen här för att visa Hymers bredd, i montern visade man också upp Hymers B-klass, märkets populäraste modell, nu i Premium Line.

Lilla plåtisen Carthago Malibu är smal, lätt och har lyxig känsla.

CARTHAGO

ÄVEN HOS CARTHAGO fanns en liten husbil, nämligen modellen Malibu, en plåt med Carthagos karakteristiska kvalitets- och lyxkänsla. Spännande att där visades upp nya mindre bilar med totalvikter 3- 3,5 ton. En av dem var dessutom bara 212 centimeter bred, nya C-compactline. Den är inte bara smal, den är också lätt, i körklart skick väger den in på 2 830 kilo. Den är cirka sju meter lång, har tekniskt dubbelgolv och fyra sitt- och sovplatser.

köper nytt än begagnat. Kabe, som visade upp sin nya serie Royal Imperial, hade många besökare i sina montrar och trots att Royal Imperial är mycket påkostad och har prislapp därefter var intresset för vagnen stort.

BLAND TILLBEHÖREN var det mycket folk. Tillbehör som till exempel cykelhållare, förtält, markiser, serviser, campingmöbler och annat är ju sådant som gör campandet både roligare och bekvämare, och det är ju heller inte särskilt dyrt att till exempel byta servis eller kaffepanna, åtminstone är det överkomligt. Tvättborstar var väldigt efterfrågat och det såg ut som om var och varannan besökare hade köpt en.

På mässcampen var det i år fler än 10 000 gäster och att tillsammans med vännerna och bekanta avsluta säsongen på Elmia är för många en tradi-

tion. Mässcampen sköts av Caravan Club liksom parkeringsplatsen utanför mässan. Glädjande var att se, att man i år hade säkerhetsavståndet fyra meter mellan ekipagen också på parkeringen.

Här följer en kort redovisning av det vi upplevde på Elmia, fler märken än de som är med här fanns på plats och några av dem hoppas vi kunna presentera framöver.

Mässfakta

Drygt **35 000** besökte mässan i år och cirka **10 000** personer bodde på mässcampen. En femtedel eller **20 procent** av årets alla husvagns- och husbilsaffärer görs upp här. Caravan Club sköter mässcampen och parkeringsplatserna i närheten av mässan. **151** utställare visade upp sina produkter på **33 016** kvadratmeter.

Kabe Imperial hade många nyfikna besökare.

EN AV DE ABSOLUT MEST påkostade och bearbetade husvagnar som finns på marknaden heter Kabe Imperial. Det är en serie husvagnar framtagna för den som vill ha det bästa marknaden har att bjuda. Dessutom ger den möjlighet för den som har haft en Royalvagn att byta upp sig. Kabe Royal har tidigare varit kronjuvelen i Kabes programpalett. Hacienda-

serien är framförallt jättestor och naturligtvis också påkostad, men en hel del av det som finns som standard i Imperial finns inte ens som tillval i Hacienda, till exempel Innovation Design, en dekor på utsidan med påtaglig 3D-effekt. Att man nu tagit fram en hel serie i Imperial betyder att man har sju modeller och 12 planlösningar att välja på.

PILOTE

Pilote Pacific P 746 väckte många förvåning och gillande då priset motsvarade vad andra märken tar för sina enklare instegsmodeller.

PÅ ÅRETS MÄSSA visade Pilote upp en modell som fick många att höja på ögonbrynen. För strax över 600 000 kronor erbjöds Pacific P 746 C, en halv-

integrerad husbil med fyra bäddar, vinkelkök, 505 kilos lastförmåga och vattenburen värme från Alde. Glasfiber på tak och under golv samt träfri

kaross hör inte till det man hittar på eller i bilar som normalt finns i denna prisklass. Många order tecknades enligt utställaren.

Adrias mest framgångsrika plåtis, 640 Twin.

ADRIA

DET ÄR FLER som köper husvagnar än husbilar med Adrias märke på. Men, Adria ligger högt i den svenska registreringsstatistiken både vad gäller husbilar och husvagnar, och deras jättemonter innehöll ungefär lika många vagnar som husbilar. Det största intresset knöts dock till deras kompaktbil Adria Twin 640, just den bil vi gjorde ett första intryck på i förra numret. Av reaktionerna att döma förefaller det som om mässbesökarna delade vår uppfattning att detta är en ovanligt intressant bil.

POLAR

Polar 900, stor som ett syndaregister i Gomorra men inte särskilt många nyheter i år. Bredare dörr, vidareutvecklat säkerhetspaket och fler komfortdetaljer.

POLARFABRIKEN HAR I ÅR koncentrerat sig på att bygga bra och hållbara Polarvagnar. Avvecklingen av Solifer har tagit energi och kostat engagemang på annat håll, Polarvagnarna har helt enkelt inte genomgått några större förändringar. Bredare ingångsdörr med fönster är en av de synliga ändringarna på alla Svitmodeller.

Komfortpaketet är utvecklat så att nu ingår både gas- och brandvarnare, och i barn-

Interiör från Polar 900.

kammarmodellerna finns draperier för sängarna och lådor under.

Globescout Revolution står med upp till fem bäddar.

GLOBECAR

ATT DET SATSAS på små kompakta husbilar även på den svenska marknaden märktes tydligt på mässan. Dethleffs ställde ut en hel radda med plåtis från Globecar. Vi gillade Campscout Revolution med dubbelsäng i två våningar bak, och därmed med möjlighet att härbärgera fem personer.

Bilarna från Globecar kostar från cirka 500 000 kronor, mässbilarna hade en del extrautrustning och kostar lite mer.

CARADO

Carado A 461 med alkov.

NYSATSNING och flera alkovmodeller visades hos Carado. Med en ovanligt luftig och öppen monter välkomnade man barnfamiljerna, den målgrupp som branschen spår tillväxt i inom en snar framtid. De tre alkoverna har attraktiva priser och sex bäddar.

SOLIFER

Resevänlig Solifer i Nordicaserien – här 510:an.

SOLIFER GENOMGÅR just nu en stor förändring, vagnarna tillverkas inte längre i Doro-tea, de nya vagnarna bär inte Solifers DNA i rätt nedstignande led men de är mycket fina. Tungta med fina och välutrustade kommer de hit från Hymers fabrik i Tyskland med Solifers logga och specifikationer inbyggda. Sense, Revolution och Nordi-

ca heter de nya vagnarna. Den enklaste, Nordica, är tänkt att passa de Soliferentusiaster som väljer märket för resvänligheten, och i Nordica har man också sparar på utrustningen och därmed pris och vikt. Nordica 510, en fyra bäddars vagn med luftburen värme från Truma kostar cirka 175 000 kronor.

I mässsvimlet

Jonatan, Tuva, Melvin, pappa Niclas och mamma Sara-Sofia Zachrisson på jakt efter en husbil. – Det finns inte mycket för oss barnfamiljer, säger de.

Lena Backstedt och Sandor Telegdi söker den optimala husbilen. – Vi letar efter den perfekta husbilen vi skall ha när vi så småningom pensionerar oss.

Gunnar Johansson krängde på sig dragspelet och bjöd på skönsång och durspel. "Jaaaaag en fattig bond-dräng", sjöng han inte. Men vackert var det.

S-KAROSSER

Med nytvecklade cykelställ från S-Karosser kan man nu få med sig cyklar även med camper

Mässans största smacks, cykelhusbilen från S-Karosser.

OM MAN VILL HA med sig cyklar och har en camper med dörren baktill får man problem. En cykelhållare bak blockerar ju ytterdörren, men nu har man löst den knuten. Med hjälp av en nytvecklade cykelhållare från Thule och ingenjörsjobb från S-Karosser kan man nu få med sig cyklar. Ett högt monterat fäste gör

att man kan fälla upp stället med cyklarna och på så sätt komma åt dörren.

Caravan Clubs dalasektion samlar krafter för att värva nya medlemmar. Från vänster Tommy Olsson, Kerstin Svärdröm, Karin Bölja och Ingrid Wigh.

Redaktionenens mässfavoriter

➔ **Mässan är stor**, mässan är kreä-vande, mässan är givande. Den gav oss bland annat var sin favorit. Inga anspråk på venskaplighet vid urvalet, men är de – våra hjärteval.

Ulla sover på jobbet, igen!

Ulla gillar

Dags för en hönsblund, tänkte jag och tog mig en tupplur. Auto Sleepers Wave HL har en storlek jag gillar, fem meter lång och 2,15 bred. 136 hk, kan uppgraderas till 163. Och framför allt – mysfaktorn är hög. Här vill jag kuckelura för mig själv, på en hed i England. Med te och varma scones.

Jenny pumpar upp ett förtält på några sekunder.

Jenny gillar

Tänk bort otaliga pinnar och djupa veck i pannan. Att resa ett förtält kan numera vara lika enkelt som att blåsa upp en badboll. På mässan visades de fiffiga

tälten hos tre olika företag; Dorema, Reimo och Campingvaruhuset. Istället för stag och pinnar har förtälten försetts med luftkanaler och bärbara stag som du blåser upp med en pump på bara några minuter.

Torbjörn gillar lilla Westfalia Columbus.

Tobbe gillar

Jag älskar små fordon som erbjuder mycket, som Westfalia Columbus. Dubbelfunktioner och ett sinnrikt tillvaratagande av utrymmen som storbilsbyggare aldrig behöver bry sina geniknolar med. Till exempel toadörren som går att öppna både inåt och utåt, en befrielse när man står i köket mittemot, och behöver böja sig.

Hobby On Tour är lätt att dra och lätt att köpa.

Lätta, smidiga och smärta husvagnen Hobby On Tour blev min favorit. Vagnen har alla bekvämligheter jag behöver, till ett vettigt pris. Jag får lust att ge mig ut på upptäcktsresa!

Helen gillar

NY MUSIK PÅ CD!

Du hittar många fler titlar på vår hemsida!

Tel 0512-299 50

Alice Babs:
Vi minns Alice Babs 1924-2014
6CD+Bok 31991.....599 kr

BlackJack:
Nakna på balkongen 2014
CD 445644.....149 kr
(Säljstart 2014-10-29)

**Bugglåtär/
Vol 1**
CD 31580.....99 kr
(Säljstart 2014-10-29)

Elisa's:
Det ska va lätt 2014
CD 30833.....149 kr

Jannez:
Blixt från klarblå himmel 2014
CD 31970.....149 kr
(Säljstart 2014-10-29)

Åsa Jinder:
Tröst 2013
CD 249691.....139 kr
(Säljstart 2014-10-27)

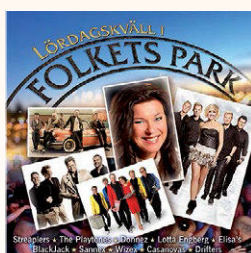
Jill Johnson:
Songs for daddy 2014
CD 445633.....149 kr

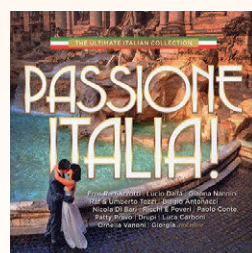
Larz Kristerz:
40 mil från Stureplan 2014
CD 31543.....149 kr
(Säljstart 2014-11-05)

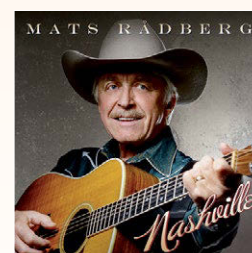
Lasse Stefanz:
The complete collection
46CD 31437.....1495 kr
(Säljstart 2014-11-12)

**Lördagskväll i
Folkets Park**
CD 445618.....99 kr

**Passione
Italia!**
2CD 243831.....149 kr

Mats Rådberg:
Nashville 2014
CD 31660.....149 kr
(Säljstart 2014-10-29)

Scotts:
Tre år senare 2014
CD 31450.....149 kr
(Säljstart 2014-10-29)

Thorleifs:
Golden sax/Swing 2014
CD 445619.....149 kr

Ann-Cathrine Wiklander:
Du finns 2014
CD 246572.....139 kr

Wizex:
Schlagers på väg 2014
CD 445649.....149 kr

Över 200.000 CD, DVD, SPEL, BÖCKER, ELEKTRONIK, RETRO-PRYLAR m.m. i sortimentet!
BESTÄLL VÅR STORA KATALOG Vi skickar den GRATIS!

Årets e-handlare 2013
★★★★★
Film och Musik PriceRunner

Med reservation för ev. tryckfel.

Österrikiskt skidparadis

Kallvettig blickar jag ut över Mayerhofen, bebyggelsen krymper medan kabinen sakta stiger högre och högre. Den branta bergväggen framför ger ingen reträtt. Efter tio minuters svindlande färd stiger vi ut i en drömvärld.

TEXT Catharina Höglund FOTO Lars-Åke Höglund

BLÄNDANDE VIT SNÖ, ett skidparadis med liftar, pister, färgglada skidåkare och flera restaurangbyggnader. Zillertal är för många en glad Tyrolerrestaurang i Hamburg, men i Zillertal kan du njuta av mer än god mat och öl. Den vackra dalgången vid foten av Zillertaler Alpen lockar turister från hela Europa.

Vi reste till Österrike i slutet av februari 2014, och vi for till det alpmråde som är så nära man kan komma från Sverige. När du kör från München i riktning Innsbruck kommer du direkt efter gränsen till staden Kufstein, och därifrån är det bara fyra mil tills vägen tar av mot Mayerhofen. Det är nu Zillertal tar sin början och framför dig har du en tre mil lång dalgång längs floden Zillers gröna vatten. Höga snöklädda bergstoppar ger en magnifik inramning. Vi befinner oss i hjärtat av Tyrolen, och gillar du hus med joddlarbalkonger så får du ditt lystmäte direkt. Det är som att köra in i en sagovärld.

Det är sommarväglag och träd och buskar skimrar lätt i violett. Vi anar en snar lövsprickning. Det är

nästan svårt att förstå att vi åker i ett av Österrikes bästa skidåkningsområden. På den halvtimmeslånga turen till Mayerhofen kommer vi att passera fyra vinteröppna campingplatser och åtskilliga liftanläggningar, vilka vi inte ser skymten av från vägen. Men först måste vi se till att få plats på någon av campingplatserna. Låt oss börja med den femte som ligger i Mayerhofen, Zillertals huvudort.

Sverige nedrustar, det är vanligare att man hör om en nedlagd camping vid våra svenska fjällstationer, än att man hör om utbyggnad.

– Stugor ger mer pengar, så en svensk campingägare nyligen.

Och på de få campingplatser vi har i anknytning till vintersport, så har de allra flesta ett minimum av rörliga platser. Måste det vara så?

Vi for till Zillertal på bästa vintersäsongen och hade inte bokat någonsans. På samtliga campingplatser var vi välkomna, och vi upplevde att flödet av turister in och ut var konstant.

»Gillar du hus med joddlarbalkonger så får du ditt lystmäte direkt.«

Camping Kröll Mayerhofen

CAMPINGEN LIGGER PÅ behagligt gångavstånd från byn och vill du ha tillgång till ett häftigt utbud av barer, restauranger och butiker, så skall du bo här. Mayerhofen är en förunderlig mix av lantlig idyll och jetsetliv. Här har nog varit camping länge, för tomtorna är inte så stora, men nya håller på att skapas på bergskanten. Du har all tänkbar service i form av skidförråd, torkrum, bastu och duschanläggningar. Diskrum likaså, fast maten får du laga "hemma", annars får du gå till den trevliga restaurangen. Välutrustat lekrum för barnen.

Skidbussen stannar vid campingen, och går i skytteltrafik hela dagarna. Morgonbutik med brödförsäljning.

Webb: www.campingplatz-tirol.at

GPS: N 47°30'33" E 11°52'10"

Pris: Husvagn/husbil + 2 personer: 26,70 euro + el

Camping Mayerhofen lite från ovan, i bakgrunden restaurangen.

Campingdorf Hofer

NÄSTAN MITT I den lilla alpbyn Zell am Ziller bor vi förnämligt hos familjen Hofer. Fem minuters promenad och du har gott om restauranger, caféer och några butiker. Servicehuset varmt, fräscht och rent. Trevlig restaurang och brödservice på morgonen. Fina plana platser på grönt gräs. Skidbussen går varje kvart till Zillertal Arena, som är dalens största skidområde. Området vid gondolliften är häftigt, och kommer du en solig eftermiddag när folk kommit ner från berget, så får du uppleva en otrolig stämning. Det lär gå åt en hel del av det lokala Zillertaler Beer.

Här kan du också prova på att åka rodel, 4,5 euro för en tur.

Webb: www.campingdorf.at

GPS: N 47°13'42" E 11°53'08"

Pris: Husvagn/husbil + 2 personer: 30,80 euro + el

Det finns förstås backar för de allra minsta vid Zillertals skidanläggningar.

Camping Aufenfeld

FRÅN ZELL AM ZILLER tar vi en dag en promenad, fyra kilometer, till grannbyn Aufenfeld, som är minst av nämnda orter i dalen. Campingen som ligger där är desto större och kan utan överdrift kallas för Zillertals flaggskepp. Anläggningen ingår i campingkedjan "The Leading Camp", vilken inkluderar Europas absolut bästa platser. Här kan man tala om resort, där utbud av förströelse, restauranger, spa och mycket annat finns på plats. Ändå tror vi att den här campingen kommer mera till sin rätt på sommaren. Den fina spaanläggningen med inomhuspooler är förstås öppen året om.

På Aufenfeld finns möjlighet att hyra sitt eget badrum i anslutning till platsen.

Webb: www.camping-zillertal.at

GPS: N 47°15'47" E 11°53'59"

Pris: Husvagn/husbil + 2 personer: 30,90 euro + el

På Camping Aufenfeld kan man hyra sitt eget badrum i anslutning till sin plats, man står i en cirkel runt dessa specialbyggnader.

Femstjärniga Wohlfül Camping Hell.

Wohlfül Camping Hell

FÜGEN ÄR DEN FÖRSTA turistorten du kommer till när du kommit till Zillertal. En underbar by full av hotell och härbärgen som ligger på bergssluttningen. Här har du också ett gott utbud om du vill shoppa, inte minst en jätteoutlet för sportkläder. Campingen ligger en kvarts promenad från härligheten. Det är en femstjärnig anläggning och sanitetshuset är verkligen riktigt lyxigt. Bastuavdelning. Fin restaurang med smakfull inredning. Jättestor lekpark. Campingen har av tyska motororganisationsorganisationen ADAC fått utmärkelsen "Bästa Camping 2013".

Webb: www.zillertal-camping.at

GPS: N 47°21'32" E 11°51'08"

Pris: Husvagn/husbil + 2 personer: 38 euro + el

Hur har det varit möjligt att bygga restauranger här uppe vid Penken vars enda förbindelse är gondolliften till Mayerhofen? Ingen aning, men krogarna är populära.

Skidåkning i Zillertal

ZILLERTAL ÄR KANTAD med höga bergstoppar, alla är över 2000 meter höga. Det har ingen betydelse vilken camping du väljer, skidbusservice är en självklarhet. Köper du ett liftkort för hela dalen har du tillgång till 178 liftar och 487 kilometer pister. På varje camping finns kartor och broschyrer med all tänkbar information. Samtliga gondolliftnar börjar på cirka 600 meter nere i dalen och sedan rör du dig mellan 1800 och 2500 meter. Det handlar om skidåkning av klass på hög höjd. Även längdåkare har ett gott utbud. Utbudet av skiduthyrningar och tillbehör är stort. Säker snögaranti 365 dagar om året.

Från Mayerhofen tog vi en biltur till orten Hintertux. Är det inte barmark är nog skidbussen eller ordinarie buss att rekommendera. Färden dit går genom flera alpbyar och miljöerna är obeskrivligt vackra. Hintertux ligger på 1493 meter och här kan du ta gondolliften till 3250 meter. Ta gärna en paus på halva vägen och luncha i Österrikes största självserveringsrestaurang.

ZILLERTAL

►► **ZILLERTAL:** 32 kilometer lång dalgång längs floden Ziller, 30 000 innevånare, högsta berget är Hochfeiler 3510 m, fem campingplatser, 150 musikgrupper och nästan obegränsade möjligheter till skidåkning.

www.best-of-zillertal.at

►► **BRA ATT VETA:** Du behöver inte skaffa motorvägsvinjett för att ta dig till Zillertal. Det finns bra vägalternativ till motorväg den korta sträckan från Tyskland. Snökedjor bör du ta med. På vissa alpvägar anbefalls bruk av sådana. Räddningsväst obligatorisk.

►► **HUR LÅNGT:** Vi reser 120 mil från Falköping i Västergötland till Zillertal.

►► **VI UPPSKATTADE:** Att alla dörrar är olåsta på campingplatserna, och fria varmvattenduschar en självklarhet. Att österrikarna är superduktiga på att städa fint.

►► **OTROLIGT:** Att resa på vintercamping utan en enda backe. Bara att svänga av landsvägen och rakt in på campingen.

►► **TÄNK PÅ:** Att vill du inte äta på campingens restaurang får du laga maten vid ditt eget kök. Att elpriset är högt, 0,70 – 0,90 euro per kWh.

Hoch Zillertal.

Camping Hoch Zillertal

CIRKA 400 METER från liftarna till det senast anlagda skidområdet Hoch Zillertal, ligger en liten camping med samma namn. Vi bor inte här men ser att det finns ett antal platser lediga och att servicehus och restaurang ser trevliga ut från utsidan.

Webb: www.camping-hochzillertal.at

GPS: N 47°17'39" E 11°52'30"

Pris: Husvagn/husbil + 2 personer: 25 euro + el

FOTO: NIELS FABÆK

Vita armerade betongkvinnor på husvagnar är knappast något man ser dagligdags på nordiska vägar.

Tantparad på hjul

Fem bastanta betongdamer i form av husvagnar dras fram längs vägarna i stora delar av Skandinavien. Hur skumt låter det på en skala? Damerna har nu dessutom tilldelats 2014 års danska Artbeatpris och deltar i ett forskningsprojekt på Aalborg universitet. Så vad pratar vi om här?

AV Arne Spångberg

JO, VI PRATAR OM bildkonstnären Marit Benthe Norheim som skapat tidernas mest semesterbetonade konstverk och det har hon gjort i form av retrohusvagnar som garnerats med tanter i vit betong.

– ”Campingkvinder” är i grunden berättelser om kvinnan och verket är mobilt nog för att kunna resa till publiken i stället för tvärt om, säger Marit Benthe Norheim och lägger till - Campingen är en del av min barndom och därför en naturlig inspirationskälla till verket.

FAST LÅT OSS TA det hela från början. Benthe växte upp i Skien i södra Norge i en familj med mamma, pappa och två syskon. På somrarna packades familjens stora Chrysler full med tält, sovsäckar, luftmadrasser och spritkök.

FOTO: NIELS FAB

Kvinnokolonnen uppställd på Blokhus strand på Jyllands västkust.

FOTO: GUDFINNA MAGNUSDOTTIR

Dragbilarna med frivilliga förare har fått en frisläng och passar kanske också på att tanka.

Turerna gick sedan runt i Norge, Danmark, Sverige och även längre söderut, i Tyskland, Frankrike och Italien. Och varje kväll skulle det där orangefärgade fyrmanstältet upp och madrasserna pumpas för hand. Det kokades potatis som ofta serverades med fiskboller eller köttkaker.

– Visst var det en smula slitigt, fast vi hade det ändå himla bra de där somrarna, minns Benthe. Jag minns fina ställen som Lido di Jesula utanför Venedig, Sorrento och till exempel Hamburg. Fast jag kommer också ihåg ett antal regniga nätter när vi hade fått plats vid någon husvagn. Vi kunde se dem sitta därinne med mysigt ljus och kanske en kopp kaffe. Oj, vad vi längtade efter en husvagn då.

Benthe utbildade sig senare till konstnär på Vestlandets

Kunstakademi i Bergen och även på anrika Royal Academy of Art i London och blev sedan verksam som konstnär i London. 1996 flyttade hon till Danmark och köpte tillsammans med sin man en husvagn från 1963 – ”en bullig och gullig IMW 380”.

– Vi körde omkring mycket med den och hade fina upplevelser. Vi ställde också upp den på någon strand och hade den som stuga innan den rätt luggsliten blev stående på tomten. Maken tyckte att vi skulle skrota den, men jag ansåg nog att vagnen skulle få stå kvar åtminstone ett tag till. Något kunde den kanske duga till.

EN DAG NÄR BENTHE passerade husvagnen såg hon plötsligt att den från sidan såg ut som en kvinnas kjol. Hon lät intrycket sjunka in och kände att det där

FOTO: BENT G. JENSEN

Marit Benthe Norheim är etablerad betongkonstnär och ligger bakom också den fantastiska "Fruen fra havet" från 2001 i Saeby söder om Fredrikshavn.

kunde bli något. I samma veva fick hon ett erbjudande om att medverka i arrangemanget runt Stavanger Europeiske Kulturhovedstad 2008.

– Jag bestämde mig då för att göra något av den gamla vag-

nen och började skissa på en betongkvintett med vagnar som kvinnogestalter med olika liv och bakgrund. Vagnarna skulle få bli metaforer för den värld kvinnor kan öppna eller dölja och i motsats till många

andra konstverk skulle verken köras ut till folket och inte tvärsom.

Betongspecialisten Benthe inhandlade således bland annat bruk, armeringsjärn och glasfiber, och inledde en husvagnsletarexpedition runt om i Danmark. Såg hon någon gammal vagn som fungerade kjolmäsigt, knackade hon helt enkelt på och frågade om hon fick köpa den. Frågan var ju fri. Och för det mesta blev det affär.

– Ägarna var väldigt vänliga och blev dessutom nyfikna på vad de skulle användas till. Jag berättade om mina campingkvinnor och de tyckte det lät spännande och intressant.

EN TID SENARE stod fem namngivna vagnar klara utanför Hirthals för att möta folket. När det gäller inredningen i vagnarna hade många vänner, bekanta och grannar hjälpt till med matchande föremål och bilder. För musiken i vagnarna, ett specialkomponerat stycke spelades i varje tantvagn, stod Geir Johnson.

”Flyktingkvinnan” huserade på en Safarivagn från 70-talet. Hon spejar och verkar vara både rädd för och nyfiken på asyllandet och det liv hon står inför. Vagnen är invändigt prydd av skolbarn och kvinnliga flyktingar från Stavanger som komponerat ett mönster

»Ett kryphål i lagen som innebär att vagnarna inte behövde registreras om vi tog bort fjädringarna och inte körde fortare än just trettio.«

om saknad och längtan. ”Maria Beskyddaren” sörjer sin son på en fin Thomsom-vagn från 1961. Maria representerar den moderna människans behov av trygghet i tider av egoism. Vagnen under ”Campingkvinnan” är en IMV 380”. Här ses en bastant moder med ett barn i vardera armkrok. Vagnen är inredd med diverse campingbilder. ”Bruden” är lite sexig och bär betongslöja där

FOTO: CLAUS ØRNTOFT

Fem betongdamer på norska serpentinvägar tycks kräva många varningstriangel...

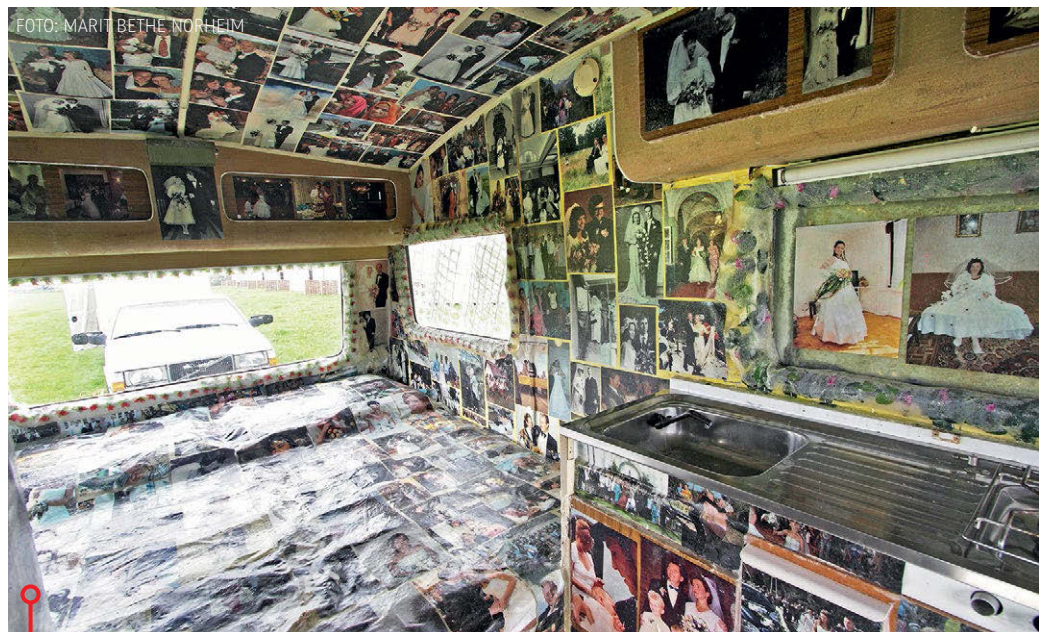

FOTO: MARIT BETHE NORHEIM

Husvagnen ”Bruden” är invändigt som ett stort fotokollage med just brudar.

hon tronar på sin Sprite Alpine-vagn från 1963. Underdelen visar en man och en kvinna när det, så att säga, står på. Inne i vagnen spelas bröllopsmusik från hela världen. ”Sirenen” huserar på en IMW-vagn och är en förförisk dam. Det inre rummet i vagnen är tapetserat med handavtryck från människor hon mött tidigare i livet.

– Okej, då var det dags för avfärd till Stavanger, berättar

Benthe. Stolt rullade vi igång damkvintetten. Fast bara i trettio kilometer i timmen. Vi hade nämligen fått höra talas om ett kryphål i lagen som innebär att vagnarna inte behövde registreras om vi tog bort fjädringarna och inte körde fortare än just trettio. Vagnarna räknades då som lantbruksredskap.

LÅNGS VÄGARNÄ till färjan och norska sydkusten tappade folk hakor på löpande band när tantparaden gled fram. Och så fort den tog paus ställdes nyfikna frågor om var, när och hur. Samma sak var det på de tre campingplatser där paraden slog läger. Efter Stavanger besökte ekipagen många platser i Norden, dock ingen svensk.

Benthe är specialist på att smycka offentliga rum. Hon skapar tät personlig kontakt med publiken och mellan folket och konsten och har i år tilldelats danska Artbeatpriset för sina Campingkvinnor.

I juryns motivering kunde läsas bland annat läsas att ”campingvagnens symbolvärde för många människor står i motsättning till konsten”. Därför menar juryn att Benthés arbete är extra intressant och viktigt.

VAGNARNÄ HUSERAR NÄ som assistenter på Aalborg Universitet där de ingår i studier av inlärning. När som helst kan dock Benthe ställa dem i ordning för en campinggrunda...

Lite hjälp har aldrig skadat

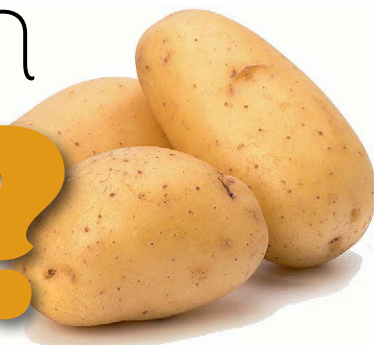

★★★★★ Användarrecensioner, Expertrecensioner

 PriceRunner.se
Jämför innan du handlar

På PriceRunner hjälper vi dig att hitta det rätta priset på fler än 2,5 miljoner produkter. Här hittar du också värdefulla recensioner. Dessutom erbjuder vi Köpskydd så att du kan känna dig trygg med ditt köp på nätet.

Vad vore livet utan POTATIS?

Tråkigt! I Östergötland vet man sitt bästa. Raggmunken har blivit landskapsrätt och hos odlarna står många dörrar på glänt till potatislagren. Det är bara att stiga in, ta en påse, och lägga pengarna i lådan. I alla fall på vissa ställen.

TEXT Catharina Höglund FOTO Lars-Åke Höglund

SOM MONSTER SER DE UT, potatisupptagarna där ute på fälten. Vi ser dem på flera ställen när vi far på de krokiga vägarerna ute på Östgötaslätten. I kanten på potatisfälten står traktorer med kärror, beredda att föra hem skörden till potatislagaren. Det är särskilt i områdena nära Vättern och runt Norrköping som du hittar de stora odlarna. Östergötland är ett av de landskap som är störst på potatisproduktion. Landskapet har en egen potatisodlarförening och framför allt har de en egen potatisambassadör, Kari Pettersson. När Kari deltog i TV-programmet *Halv åtta hos mig* vann hon veckofinalen, kanske var det för de goda raggmunkarna hon serverade.

POTATISEN HAR RATATS som livsmedel av bland annat LCHF-metoden för annan kosthållning, men fått motstånd från allt ifrån odlare till amerikanska forskare. I tidningen *Expressen* presenterades sådana forskningsresultat för en tid sedan. En bakpotatis lär inne-

hålla cirka 1600 milligram kalium, det är nära hälften av det rekommenderade intaget för en dag. I en vanlig stor potatis får du i dig nästan 29 milligram C-vitamin. Och att C-vitamin är bra mot förkylningar och fyller på depån av antioxidanter som har en läkande effekt, är ju inte heller fel. Kalium spelar stor roll för att hålla blodtrycket lågt.

FAR DU KANSKE E4:AN fram genom Östergötland, i så fall rekommenderas en avstickare till någon av de gårdsbutiker som finns, och kommer du en lördag under perioden mitten av augusti till några dagar in i oktober, så hittar du en rad odlare på den årliga *Bondens egen marknad* på borggården vid Linköpings slott. En solig höstdag i slutet av september botanisierade vi bland potatisbodarna i trakten mellan Ödeshög och Motala. På en sträcka av cirka fyra mil besökte vi åtta, men det är sannolikt inte alla. På Bjälbo Östergård har vi turerna att träffa Claes Pettersson, som är ordförande i Östergöt-

Himmelst goda raggmunkar

4 personer
1 dl vetemjöl, 2 ägg, 2 dl mjölk, 6 hg skalad fint riven potatis, salt och en gnutta socker. Smör att steka i.

Vispa ägg och mjöl och vispa sedan ner mjölken och sist potatisen. Stek raggmunkarna gyllenbruna på båda sidor.

Potatis- och purjolökssoppa

4 personer
8 potatisar, 1 purjolök, 1 gul lök, 5 dl grädde, 2-3 msk kycklingbuljong, 2 dl vitt vin, saften från en citron, 1 msk tryffelolja, 2-3 dl vatten, salt och peppar. Rapsolja att steka i.

Tillsätt sedan vin, kycklingfond och vatten. Låt potatisen koka sig mjuk och tillsätt grädden. Mixa soppan slät och smaka av med citronsaft, salt och peppar.

Skär potatis och lök i bitar och fräs i oljan i en gryta.

– Raggmunken är redan välsignad av Gud, sa dåvarande biskopen Martin Lind, när han år 2007 fick frågan om han ville välsigna den nya landskapsrätten i Östergötland. Och under tecknad som provlagat ett recept från en östgötsk kokbok, kan säga att de smakar himmelskt. Det gör också soppan på potatis och purjolök (hämtad från Östgöta Kök Ekbacken).

lands Potatisodlarförening. Vi får en pratstund om potatisen som ett viktigt livsmedel. Innan vi far köper vi med oss av delikatesspotatisen Amadine, och vi häpnar över priset, tio kronor kilot, vilket är långt under butikspris. Stora nyskördade

bakpotatisar köper vi för en krona styck.

Följande potatisbodarna besökte vi, och hos många av dem kunde vi köpa andra gårdsprodukter också. Det fanns både olja, ägg och allehanda rotfrukter i vårt bagage när vi for hem.

Birgitta Westman visar stolt upp Gripenbergs Gårdsbutik och berättar om ställplatsen vid dammen bakom huset.

Claes Pettersson på Bjälbo Östergård.

Täkerns Trädgård, Ödeshög.

Svärds Potatis, Ödeshög.

Jan-Olof Kindevåg på JK:s Eko-Odling, Motala.

Grepstad Gårdsbutik, Motala

Paulssons Gårdsbutik, Motala.

Råby Gårdsbutik, Ödeshög.

8 POTATISBODAR I ÖSTERGÖTLAND

Svärds Potatis, Ödeshög
N 58°14' 24"
E 14° 39' 33"
Alltid öppet

Råby Gårdsbutik, Ödeshög
N 58° 15' 37"
E 14° 40' 03"
Vardagar 9-18, helger 9-14

Täkerns Trädgård, Ödeshög
N 58° 22' 58"
E 14° 49' 42"
Alltid öppet

Bjälbo Östergård, Skänninge
N 58° 22' 18"
E 15° 00' 32"
Alltid öppet

Gripenbergs Gårdsbutik
N 58° 22' 18"
E 15° 00' 32"
Månd-fred 9-18, lörd 10-14
Ställplats med el, toalett och dusch.

Grepstad Gårdsbutik, Motala
N 58° 28' 42"
E 15° 05' 18"
Månd-fred 14-18, lörd 10-15

JK:s Eko-Odling, Motala
N 58° 29' 46"
E 15° 06' 59"
Månd-lörd 9-19

Paulssons Gårdsbutik, Motala
N 58° 29' 42"
E 15° 04' 27"
Vardagar 7-19

Fin service vid Vättern

 Mitt i skogen ett stenkast från en härlig badstrand. Det är många campare som tilltalas av den beskrivningen, och i Habo finns det precis en sådan plats. Vi kollade upp den bara sju år gamla anläggningen.

TEXT Catharina Höglund FOTO Lars-Åke Höglund

läge

ETT PAR MIL norr om Jönköping på Vätterns västra strand, ligger Habo Camping & Stugby. H&C var med när anläggningen invigdes år 2007, men då var mycket ett provisorium. Habo hade inte haft någon camping, trots att badet med sin sandstrand vid Vättern alltid lockat badgäster och turis-

ter. Ett holländskt par väckte tanken att röja i skogen ovanför badet och anlägga en camping. Så kommer det sig att det idag finns en anläggning med cirka 75 platser. Till Habo centrum har du cykelbana, fem kilometer. Det är även cykelbana till grannsamhället Banke-ryd och vidare till Jönköping.

Badet vid Vätterstranden är mycket fint, inte bara naturskönt be

service

I det röda receptionshuset ryms även ostbutik och grillkök.

DEN HÄR CAMPINGEN är öppen hela året, och på sommarsäsongen är receptionen öppen dagligen från åtta på morgonen till nio på kvällen. I receptionen blir man varmt välkomnad, och man upplever att

paret som driver campingen är mycket måna om sina gäster. Det finns ett utbud av turistbroschyrer, och du kan få tips om utflyktsmål. Nybakat bröd finns att köpa på morgonen.

standard på gemensamma anläggningar

Det gula servicehuset är något av campingens centrum.

MYCKET HAR HÄNT på området sedan 2007. Det gula servicehuset innehåller toaletter, duschar, samt ett rum som med både kök och tvättavdelning. I samma hus finns också en perfekt handikapptoilet

och ett barnrum. Receptionen ryms i ett eget litet hus bredvid, och här är också en butik och ett gatukök. En stor samlingsal var under uppbyggnad vid besöket och beräknades vara färdig hösten 2014.

läget utan också med rent vatten och härlig sand.

7 Skötsel av gemensamma anläggningar

SEDAN STARTEN har campingvärdarna byggt sex uthyrningsstugor, ett eget hus att bo i, en receptionsbyggnad samt ett hus med en stor samlingslokal som nästan var färdig vid vårt besök. Det är nog förklarligt att man ser en del små skavanker i servicehuset som inte hunnits med att snygga till. Städningen sker ofta och verkar alldeles ordinär. Blommorna i krukorna utanför receptionen såg lite bortglömda ut.

I det kombinerade tvätt- och köksutrymmet finns även en liten lekplats för barnen, samt ett campingbibliotek.

7 lekplats

DET FINNS TVÅ små lekplatser på campingen, båda innehåller bland annat rutschkana och gungor. Det är gott om grönytor att röra sig på. Badet är mycket barnvänligt och bara 150 meter från platsen. Det finns spel och böcker att låna. I en gul liten koja bor marsvin och kaniner som barnen kan kela med. Och husets två katter låter sig gärna klappas.

Campingekipagen står i cirklar och i två av de fyra områdena har barnen sin lekplats i mitten.

8 campingtomt

NÄR CAMPINGEN ANLADES, så gjorde man det på ett mycket trevligt sätt. Man röjde fyra cirklar i skogen men lämnade skogsridåer kvar emellan. Inne på varje cirkel finns 15-20 plat-

ser runt ytterkanten. Du har alltså ingen granne bakom eller framför dig. Det är plant och lätt att ta sig in överallt. Tio ampères säkringar på de platser som har eluttag.

Campingtomterna ligger i fyra cirklar med skog emellan.

8 framkomlighet

I SERVICEHUSET finns en perfekt handikapptoilet med dusch. Barnrummet är också bra för småbarnsföräldrar. Det finns både liten toalettstol, mindre badkar och låg dusch.

Vägarna inne på campingen kan på några ställen vara lite knöliga att ta sig fram på, eftersom det är ganska grova stenar som underlag.

Asfalterad väg till badet och träramp till vattnet.

8 säkerhet

DET ÄR GOTT OM UTRYMME för varje ekipage. Brand- och vattenposter finns på många ställen. Någon inhägnad finns inte, men familjen som driver campingen bor själva i ett hus granne med receptionen.

7 miljö

SOPORNA SORTERAS i brännbart, papper, kartongförpackningar, glas och metall.

8 helhetsintryck

DETTA ÄR EN RIKTIGT trivsamt camping att komma till, just för att den känns så familjär och dessutom inte är särskilt stor. Kommer du på sensommaren eller hösten, så har du svamp och bär inpå husvagnsknuten.

Det finns trambilar, kanoter, motorbåt och trampcykel att hyra. Biblioteket med skänkta böcker kan räcka till många regndagar. Vill du sätta dig vid pianot i allrummet så varsågod. I butiken säljs holländska ostar i ett stort utbud. Detta var en nyhet, men gissningsvis kommer ostbutiken i sig att bli en turistmagnet framöver. Från köket finns enklare grillrätter att köpa, som du kan ta med eller äta utanför eller i det stora

allrummet. Det finns grillplatser på ett par ställen.

Största utflyktsmålet är sannolikt Habo kyrka, en av Sveriges mest särpräglade träkyrkor från 1700-talet. Kyrkan är full med målningar och träsniderier.

Det stora köpcentrat A6 med bland annat Ikea lockar säkert också besökare till närbelägna Jönköping.

Badet vid Vätterstranden ligger både nära och naturskönt, och vattnet är glittrande klart.

När den årliga husvagnsmässan äger rum på Elmia i Jönköping brukar campingen vara fullbelagd, och då erbjuds också busstransfer fredag till söndag.

Nelly Lenting, campingägare, har nyligen öppnat ostbutik med ett urval av det bästa bland holländska ostar.

HABO CAMPING & STUGBY

» FC399 HABO CAMPING & STUGBY

Domsand 28
566 35 Habo

» TEL: 073-714 05 75

» HEMSIDA:
www.habocamping.se

» ÖPPET: Hela året.

» GPS-KOORDINATER:
N 57°52' 42" E 14°06' 28"

SNABBGUIDE TESTPOÄNG

(Skalan är 1-10 och 5 utgör godkänt men inte mer.)

läge	7
service	9
standard	7
skötsel	7
framkomlighet	8
lekplats	7
campingtomt	8
säkerhet	8
miljö	7
helhetsintryck	8
summa poäng	76

PRIS PER POÄNG

Dygnsavgift: 240 kronor inklusive el och dusch.

Testresultat: 76 poäng
Pris/poäng: 3:16 kronor

Julkryssning med **Hemmets Journal**

Stockholm – Mariehamn
23–24 november

Följ med oss på årets trevligaste julkryssning!

Lill-Babs
kör gamla godingar

I slutet av november är det premiär för Hemmets Journals julkryssning. Det kommer att bli en härlig båtresa på Östersjön med oslagbar underhållning, utmärkt mat, spännande mäsas, julpyssel, snapsprovning, julshopping och mycket mycket mer förstås. Resan sker med Viking Lines Cinderella, en lyxig båt som erbjuder högklassiga restauranger, fina hytter, lyxigt spa och tax-free shopping.

Leif Kronlunds storband
Det blir glitter och blås för hela slanten!

Ingmar Nordström
Klassisk dansbandskung åter på scenen!

fr. 899 kr p/p

INGÅR I PRISET: Samtliga programpunkter, hytt, julbord med valfri dryck på söndagen samt frukost på måndagen.

Heikki Vesa
Sveriges mest kända astrolog

Njut av Lill-Babs show • Dansa till Leif Kronlunds storband
Lyssna på dansbandskungen Ingmar Nordström • Träffa Hemmets Journals redaktion • Få tips om hantverk, matlagning, trädgård m.m.
• Avnjut Leif Mannerströms utsökta julbord • Koppla av i båtens lyxiga SPA • Sjung allsång • Julshoppa • Besök 60plus mässan ombord • Sov gott i egen hytt... **VÄLKOMMEN OMBORD!**

Boka nu!

Begränsat antal platser.

Ring Viking Line
på 08-452 40 00 och ange
bokningskod: HJKRYSS

VIKING LINE

Hemmets Journal

Skriv ett brev till...

redaktionen@husvagnochcamping.se
(Skriv "Insänt" i ämnesraden) eller: Egmont,
Husvagn & Camping, Insänt, 169 91 Solna

Av utrymmesskäl kan vi ibland behöva korta långa brev.

Mitt 50-åriga liv som campare

VI BÖRJADE "CAMPA" 1965 i Finland, där vi bodde då. Jag hade en grå Saab, en tvåtaktare. En herrgårdsvagn som den hette på den tiden, och vi körde runt här och där i Finland.

1971 flyttade vi till Sverige och det gick bra, för jag och frugan var tvåspråkiga hemifrån, dessutom pratade jag engelska och lite tyska. Vi köpte en VW-buss som blev vår husbuss, och vi rullade runt i Sverige, Finland och Danmark, alla fem; två vuxna och tre barn. Någon gång 1981-82 köpte vi vår första husvagn, en begagnad Adria. Vilken lyx, det går inte att beskriva! Det blev många husvagnsbyten genom åren.

Åren gick, ungarna försvann, de blev vuxna och vi skaffade oss en husbil. Sedan kom den stora smällen 2005 när jag fick en stor stroke. Allt försvann på höger sida, från topp till tå, brukar man säga. Även talformågan försvann. När någon vill prata med mig, så är det mail som gäller. Jag har under de senaste tio åren följt med vad som händer på campingmarknaden, men nu har det blivit för mycket.

/Tauno Qvist

Varför är alla nya husvagnar så tunga?

JAG HAR EN KABE AMETIST 2003 smal. På denna har vi slitit ut ett par däck, bromsbelägg mm. Den rullar mycket och jag har lättat en del genom att ta bort diverse pynt och kopplat bort varmvattnet. En ny Kabe väger ännu mer och är helt utesluten för oss. Jag är en husvagnsägare som hellre lägger mer pengar på att en vagn är konstruerad med låg vikt än en massa onödigt lullull. Lågprisvagnar har ofta dålig sittkomfort mm. Varför finns inget nytänkande i husvagnens grundstomme för lägre vikt?

Min dröm är en husvagn som har bra sängar och sittkomfort, men med så lätt konstruktion som möjligt. Köket skall gå att använda - inte göra festmiddagar i. Toa är ett måste, men inte varmvatten. Solpaneller - ja. Strömförbrukning utan något påslaget ska vara noll (relä för huvudströmmen är ej tillåtet!). Max 2,3 meter bred, två långbäddar plus två bäddbara platser, inbyggd vattentank och avlopp 20 + 20 l samt plats för två gasflaskor. Jag tror att en begränsning på tågvikt på 3500 kg kommer i framtiden för betalvägar med normal taxa.

/RB

Mystisk Knausmodell. Känner du igen den?

Knausexpert sökes!

SKULLE BEHÖVA ha tag i en expert som kan hjälpa mig att identifiera en Südwind-modell jag såg i Løkken i juli. Självt har jag en gammal Knaus Südwind 590 TK 1989 som jag köpte i Tyskland för 3 000 euro år 2006. Jag trodde att jag hade en lång husvagn. När jag såg denna Hollandregistrerade husvagn rulla förbi där vi satt och solade på stranden kände jag hur det vattnades i munnen på mig av avundsjuka. Mycket längre, mycket snyggare, mycket nyare än den jag har under tak i Gironaprovinsen i Spanien. Så jag gick fram och tog några bilder. Trodde i min enfald att det inte skulle bli några problem att hitta senaste årsmodell och namn på godingen. Men ack vad jag bedrog mig.

Nu, mer än två månader senare har jag varken lyckats ta reda på vad modellen heter eller årsmodell på denna Südwind. Trots massor av timmars googlande, trots mailande och ringande till ett tiotal Knaus husvagns-återförsäljare, trots mailande till Knausfabriken i Tyskland och trots

mailande till motsvarigheten till Trafikstyrelsen i Holland RDW. Knausfabriken kunde inte känna igen modellen utan chassinr (!).

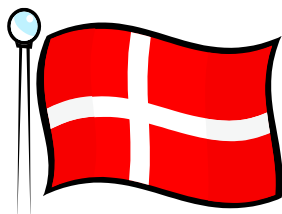
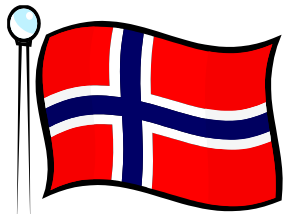
Tänk dig att du ser en gammal Volvo (PV) parkerad på gatan och du skriver till Volvofabriken i Torshälla och frågar om de kan berätta vad modellen heter och vilket år den tillverkades och du får samma svar som jag fick! "Har du inte chassinumret, ingen aaaning!".

Återförsäljarna hade ingen aning heller (de gissade på att det borde vara någon modell från cirka år 2000). RDW i Holland svarade att registreringsnumret inte tillhörde någon husvagn utan menade att den tillhörde en bil. Denna husvagn påminner mig lite om den hemlighetsfulla Garbo, ofta omtalad med rubriker som "The mystery of Greta Garbo". Denna Knausmodell verkar lika hemlighetsfull.

Nu kastar jag ut nätet här, finns det någon läsare av Husvagn & Camping som kan identifiera denna Knausmodell?? Hoppas på fångst!

/Hemskt nyfiken

TRIST POLICY PÅ DANSK CAMPING

ETTER ET BESØK på Ishøj Strand Camping sør for København i Danmark i sommer, må jeg si at jeg ble meget skuffet. For det første så jeg ingen strand. Campingplassen var avskilt i seksjoner med hekker rundt. Det var lite besøk, kun noen Nordmenn som meg og noen danske fastboende som lå i en seksjon nede ved servicehuset, og de festete hele dagen. Jeg måtte betale på forskudd og det ble så at jeg betalte for to netter, jeg måtte også levere fra meg campingkortet. Det regnet hele dagen og natten, så når morgenen kom bestemte min frue og jeg at vi ville reise videre.

Da vi kom til resepsjonen for å sjekke ut forlangte jeg pengene til bake for den andre natten vi hadde betalt for, men det fikk jeg ikke, for det var ikke deres policy fikk jeg til svar. Etter en stund med diskusjoner måtte jeg bare gi opp for deres policy.

Da jeg kom til Sverige igjen og skulle overnatte på en campingplass, fant jeg ikke campingkortet mitt for det hadde jeg glemt å få med meg under diskusjonen på Ishøj Strand Camping ved avreisen. Men siden jeg er medlem i Svensk Caravan Club gikk det greit.

Vell hjemme i Norge tok jeg kontakt med Ishøj Strand Camping for å få sendt Campingkortet til meg, men det var ikke så enkelt jeg måtte overføre kr 26,- til dem først da kunne de sende meg campingkortet. Det ville jo ha kostet meg snart kr 100,- i gebyrer for de hadde ikke noen IBAN og BIC/SWIFT kode. De fortalte også at de hadde mellom 50 og 80 gjester som glemte campingkortene sine hvert år, så det for dyrt å sende dem tilbake til eierne. Jeg prøvde da og påpeke at det var noe galt med rutine deres, men det fikk jeg ikke noe svar på.

Hilsen Knut Syversen

Ishøj Strand svarar: Kære Knut Syvertsen. Jeg er glad for at I valgte Ishøj Strand Camping til jeres ferieophold. Campingplassens navn skyldes at hele området syd-øst for Ishøj Strandvej hedder Ishøj Stand - det er der vi er beliggende, og der er 1200 meter til skøn badestrand som serviceres med livredningsposter fra ultimo juni til medio august hvert år. Det har nok været de unge livreddere der har nydt deres fritimer og måske har givet lidt støj - men fra kl. 22:00 - 07:00 skal der være helt nattero. Det er helt korrekt at vi har en politik omkring 1) betaling ved ankomst, 2) aflevering af campingpas (forsikring) samt 3) ingen refusion ved afbrydelse af opholdet. Dette bliver både skriftligt og mundtligt oplyst ved indtjekning. Det er altid muligt at tjekke ind for 1 nat, og herefter forlænge med ekstra netter.

Hvis vore gæster glemmer at få campingkortet med sig - indscanner vi alle kortinformationer og fremsender til gæsten på mail. Sommetider fremsender vi også til den 'nye' destination. Dette gjorde vi omgående, da vi fik henvendelsen om at I havde glemt at få kortet med jer ved afreisen. Kortet er kun gyldigt i 2014 og erstattes allerede af et nyt kort for 2015 i oktober 2014.

Alle campingpladser vil acceptere en kopi af et gyldigt kort. Hvis det af affektionsmæssige årsager er vigtigt at få kortet tilsendt til ihændeleveradressen, gør vi naturligvis også gerne dette - mod at modtager betaler. Korrekt at 60-80 gæster årligt glemmer deres Campingpas. Vi tilbød derfor at I betalte for porto via et betalingslink til 3.75% af Dkk. 26,00 - dette er meget billigere end at betale via Iban og BIC - specielt fra Norge, som er uden for EU. Dejligt at høre at Danmark trods alt har været en god oplevelse.

Med venlig hilsen Inge Ulrich Ernst, Ishøj Strand Camping

Välkommen campinggäst!

Ca 500 tester på webben

25:- styck

**Husbilar
Husvagnar
Dragbilar**

Gratis för prenumeranter!

www.husvagnochcamping.se

Campare tycker till!

Senaste betygen och kommentarerna på www.campingkatalogen.se

Fläsians Camping & Stugor Y26

Betyg: Service: 4, Standard: 4, Skötsel: 3, Barnvänligt: 2, Trivsel: 4
Nyrenoverade och fräscha servicehus. Fin utsikt mot havet. Nära in till Sundsvall. Då campingen är byggd i etage sluttar det rätt bra.

/Susanne_L

Malnbadens Camping X3

Betyg: Service: 3, Standard: 3, Skötsel: 4, Barnvänligt: 3, Trivsel: 3
Fina välskötta servicehus. Ordinarie husvagnsplatser med tallskog. Lekpark som kunde varit modernare. Närheten till havsbadet gör ändå att man trivs här, samt fina promenadområden.

/Susanne_L

Orbadens Camping X18

Betyg: Service: 4, Standard: 2, Skötsel: 3, Barnvänligt: 3, Trivsel: 4
En liten och mysig trivsam camping, men servicehusen är gamla och slitna. En lek-

plats finns för små barn. Ligger en badplats nedanför med lång härlig sandstrand. Restaurangen har några enklare rätter.

/Susanne_L

First Camp Torekov Båstad L9

Betyg: Service: 5, Standard: 4, Skötsel: 4, Barnvänligt: 5, Trivsel: 5
Mer eller mindre tillbringt 70-talets somrar på denna camping, och återvänt med mina (nu vuxna) barn. Toppenställe som man längtar till tills semestern. Även "kidsen" har numera börjat åka dit om somrarna.... Naturskön, lugn camping med mycket sevärt inom nära avstånd.

/Pellegri

Tyck till du också! Betygsätt och kommentera de campingplatser och ställplatser du har besökt i sommar på www.campingkatalogen.se

**månadens
läsarbild**

Skicka fler bilder till oss!

Varje månad presenterar vi några av alla de bilder som skickas in till redaktionen. Har du också en bild du vill visa här? Mejla bilden som en bifogad fil till redaktionen@husvagnochcamping.se

Bilden är från Degerhamn på Öland en av de sista sommarkvällarna 2014. Vi åker mycket med vår inredda Chevy van hi top från -89.

FOTO: OLLE THORSLUND, LIDINGÖ

det enda nära alternativet

STAND BY

Svenska Tält i Dorotea AB
Timmervägen 5, 917 32 Dorotea
Tel: 0942-108 15
info@svenskatalt.se www.svenskatalt.se

**All tillverkning
sker på vår fabrik
i Sverige!**

Vinn
**75.000
 kronor**
 på ditt
 intresse!

Brinner du för camping?

Blir du utvald att representera Husvagn & Camping i finalen så vinner du en tvåårsprenumeration på tidningen.

Har du alltid husvagnen eller husbilen beredd, lever och andas du camping? Är du den som peppar dina vänner att vara lika mycket på rull som du? Kanske är frihet och campingliv dina mellannamn. Du jobbar för att sprida ditt intresse.

Just nu söker vi Sveriges mest intresserade person.

Den som verkligen brinner för sitt intresse. Vi på Husvagn & Camping är övertygade om att den entusiasterna finns bland våra läsare. Är det du eller någon du känner? Vi vill hylla den passionerade tidskriftsläsaren! Tidskrifter hjälper oss att bejaka vår passion, våra intressen.

Genom att anmäla dig till tävlingen har du möjlighet att bli Husvagn & Campings representant i den stora tävlingen **Sveriges mest intresserade** som avgörs mellan Sveriges ledande tidskriftsförlag. Blir du utvald att representera Husvagn & Camping i finalen så vinner du en tvåårsprenumeration på tidningen.

Vinner du sedan finalen av Sveriges mest intresserade får du **75 000 kr** att lägga på ditt intresse. Vi på Husvagn & Camping hjälper dig då att skraddarsy en upplevelse eller resa som matchar ditt intresse. Förklara så kreativt som möjligt vad ditt intresse är och hur det ytrar sig.

Anmäl dig via: <http://sverigemestintresserade.se/allt-om-husvagn-camping> där du också kan läsa mer om hur du tävlar. Tävlingen pågår fram till den **19 januari**. Fullständiga tävlingsregler och information finns på www.sverigemestintresserade.se. Eventuell vinstskatt betalas av vinnaren.

Lycka till!

Ett samarbete mellan:

BONNIER
Tidskrifter

EGMONT
Publishing

Aller media

Fotograf
Albinsson & Sjöberg

**Sveriges mest
intresserade!**

Att besöka Moens gård med sina omålade väggar och torvtak är som att ta ett långt kliv tillbaka i historien.

Några hästar betar fridfullt på markerna runt gården.

Ladugården är den enda av gårdens byggnader som tillkommit under 1900-talet. Den byggdes 1921.

Tillbaka till rötterna

Moens gård är en ensamliggande gård som fram till 60-talet brukats på ett ålderdomligt sätt i över 400 år.

AV Staffan Knutsson

OCH NÄR VI SÄGER bruka jorden så innebär det motsatsen till vårt moderna jordbruk, som snarare går ut på att förbruka jorden genom en överanvändning av konstgödsel för att nå uppsatta produktionsmål. Stenar stora nog att flytta med mänsklig kraft har avlägsnats ur de små åkerlapparna medan de större fått agera vildblomsprydda rundningsmärken för gårdens oxar.

Övriga moderna begrepp som elektricitet, rödfärg och telefon har man under årens lopp också konsekvent vänt ryggen.

När man därför når gården efter en dryg kilometers vandring genom ett kuperat landskap, som vid tiden för stormen Gudrun bestod av storskog men som nu i stället erbjuder vidsträckta vyer ut över ett böljande småländskt landskap, slås man av hur ålderdomlig gården ter sig. Gråa omålade väggar och hus täckta av genuina torvtak.

Och vi kan inte annat än sända en tacksamhetens tanke åt de eldsjälarna som på 1980-talet såg till att förvärva den då rejält förfallna ödegården och tillsammans med ett antal lika-

sinnade väckte den gamla gården ur sin Törnrosasömn. Idag ägs den av en stiftelse, som verkar med målet att Moen ska vara en plats där vi ska kunna möta ett ofördärvat stycke av vår svenska kulturhistoria.

STÖRRE DELEN av gårdens byggnader härstammar från 1800-talet och ger en samlad bild av hur ett småskaligt skogsjordbruk bedrivits på samma sätt under minst 400 år. Och det är bara att konstatera: Det är en lisa för en modern människa att sitta ner och bara insupa lugnet och idyllen.

MOENS GÅRD

» **VAR:** Kör väg 27 till Bor. Sväng mot Gällaryd. Följ skylt (vänster) mot Gimmarp 5. I Gimmarp, kör över järnvägen och fortsätt 120 meter till en vägbom på höger sida. Parkera och vandra en dryg kilometer till gården.

N 57° 09' 59" E 14° 15' 33"

» **CAMPING:**
F 10 Värnamo Camping
Prostsjön, tel 0370-166 60

Adria 613 UL 2004. Välvärdad, boogiaxel, tottvikt 1600 kg, bes ua maj 14, fukttestad ua aug 14, mycket extrautrustn dubbla batterier, inverter, aut gasolomkoppl, reshjul, domkraft, cykelst. caravanstore mm. Linköping. 125 000:-. 070 795 44 96, gunilla@aqualines.se

Tabbert Puccini. Långbädd 2012. TILLFÄLLE Vältv.max-körd 500 mil, anv2 mån/år, 1700-1900 kg. Rök-/djur fri, MOVER, El-ben, Alde C-värme, golv. Allt LED. Mkt x-tra. V-förv. u. tak. Nästa besiktn 2016. Kom m BUD, Nypris 420 K. Billeberga. 238 000:-. 0707328464, nerjabjorn@gmail.com

Knaus Exclusive 580 UE Långbädd 2011. Fullbreddsvagn Alde 3010 kyl/frys, Heki, varmvatten, el golvvärme, fällbar överslaf, 1 ägare, fukttestad o servad 3 m djupt förtält, CD-spelare, mikro, nyskick. 1450 tot.vikt Ring för utförligare info. Kil. 197 000:-. 070-5313476, bjorn.mattiasson@telia.com

Fiat Ducato CI Autoroller 225, 2,3 2005. 9000 mil, diesel, 110 hk, längd 5,95. Solpanel, värdeskåp. Utbytt: Kamrem, vattenpump, bromsskivor, batteri m.m. Fukttestad årligen. Märsta. 240 000:-. 073-7147866, 076-3608642, bs.mathiasson@yahoo.com

T@B/Tabbert 320, Silverkulan 2003. Topp-skick, extra utrustad för 35.000:-. Trumatic, kyl, spis, vask, rullgardiner+myggnät, 16" aluf. m bra däck, ny strömomformare 1000w, extra + lackerade plastlister utv. Tj.vikt 700 kg. Cool! Oxelösund. 68 000:-. 0739-968845, yihaaa69@gmail.com

Komplett dynsats Passar Polar 2,5 vagnar årsmodell 04-14, har suttit i en 620 CTH, överkast för dubbelsäng i samma tyg med-följer. Fint skick. Simrishamn. 5 500:-. 0706-910783

Bürstner Nexxo Family A 630 G 2009. Obs! Höstpris! Markis, 4 bäddar, AC, pilotstolar, stereo, chassipaket, golvvärme, blåmetallic, klädsel Novalife , 2 st nya bodelsbatt, motor 140 hk, 6 växl, aldrig vinterkörd, vinterförvarad inomhus 4600 mil Trollhättan. 345 000:- 0706781544

Förvaring inomhus Husbil husvagn mm. Fordon upp till 6 meter 250 kr/månad. Fordon upp till 8 meter 300 kr/månad, därefter 50 kr/meter. Mc 150 kr/månad. Ätvidaberg. 073-5019716, honseriet@gmail.com

Knaus BoxStar 600 Street 2012. "Plåtis", Fiat Ducato 2.3 liter motor 130 HK, 5.998 mm lång, totalvikt 3500 kg, farthållare, hillholder, aircondition/förarhytt, GPS/backkamera/CD, solcell, cykelhållare, inbrotts- narkos- o gaslarm, markis. Svedala. 429 000:-. 0706-694677, joenssonligan@compaqnet.se

Vinterhjul Dubbade vinterhjul 195/70 R15C 109Q passar bl.a. Cabby. Har rullat c:a 200 mil. Vintersäkring till Ventura 320. 500 Kr Sparreholm. 1 500:-. 0760-192173, siggewr@gmail.com

Solifer Artic 500L 1988. Fuktskada i framväggen, för övrigt fräsch och funktionell. Uppfällbar överbädd och material till fast dubbelbädd bak. Förtält och radio ingår. Godkänd för sex personer. Totalvikt 1070 kg. Vallentuna. 12 000:-. 070-5107865

Pilote R380 1987. Nybes, skatt, ren, solfångare, GPS, cykelh, TV-ant, fint skick. Nyköping. 55 000:-. 0703444772

Övrigt

Vintertält Isabella Markmått 200x140 cm, årsmodell troligen -96. Använt 5 ggr, fint skick. Brämhult. 1 500:-. 0708-80 95 19

Förtält Isabella Förtält till Husvagn 560 Ljungby. 3 000:-. 0705681593

Förtält Combi Lux Svenska Tält, aldrig använt. Komplet med gardiner och kappor. Allt i originalsäcker. Sundsvall 0703766989 ALNÖ. 3 000:-. 0703766989

Markisfront längd 3m. Använd 2ggr. Med fönster. Helgum. 500:-. 0703461870

Gratis för privatpersoner att annonsera!

Gör så här för att annonsera:

Gå in på www.husvagnochcamping.se/annonsera för att lägga in din annons.

En annons är gratis och publiceras i tidningen. För kompletta annonsregler, se www.husvagnochcamping.se/sidor/annonsregler/

Manusstopp:

12/14 kommer ut 25/11, manusstopp 5/11
1/15 kommer ut 23/12, manusstopp 3/12

Annonsinfo för företag

FÖRETAGSANNONS

Vill ni synas här?

Om du som företagare/handlare vill annonsera här kostar det **500 kronor (Bild + annonstext max 200 tecken). Kontakta:**

Lennart Hammer

lennart.hammer@egmont.se
08-692 66 31

Passa på - prova 3 nr!

Bakat & Gott är en ny, inspirerande bak- och mat-tidning från Hemmets Journal! Redaktör är den välkända kokboks-författaren och matprofilen **Caroline Hofberg**.

I **Bakat & Gott** finns allt från festens ljuvligaste tårta till småkakor, bullar och matbröd. Här finns buffébordets läckraste pajer, fyllda festbröd och spännande bakat från andra länder. Förutom bakning innehåller **Bakat & Gott** också allt det goda att servera till. Härliga marmelader, spännande rörer, soppor och annat gott. Dessutom inspiration för dukning och fest.

Välkommen som prenumerant!

3 nr 99:-

BESTÄLL IDAG!

Du kan även beställa på www.dintidning.se/BG2

JA TACK! Jag vill prova **6 nr** av **Bakat & Gott** för endast **198:-** (Ord pris 359:-)

JA TACK! jag vill prova **3 nr** av **Bakat & Gott** för endast **99:-** (Ord pris 180:-)

Namn:.....

Adress:.....

Postnr/Ort:.....

E-mail:.....

Frankeras ej
Bakat & Gott
bjuder
på portot

Bakat & Gott

Egmont Publishing AB

Svarspost

20 63 16 46

208 00 Malmö

Egmont Publishing AB lagrar kunduppgifter för att kunna fullgöra kundrelationer och lämna erbjudanden från företag inom Egmontkoncernen eller andra företags produkter och tjänster. Alla kunduppgifter som lämnas in behandlas i enlighet med PUL. Genom att du lämnar dina personuppgifter godkänner du att Egmont lagrar och behandlar dessa för ovan angivna ändamål. Du förbinder dig ej till ytterligare nummer, du kommer att få ett nytt erbjudande att ta ställning till vid periodens slut. Eventuell premie skickas ca 3-5 veckor efter att vi mottagit din betalning. Erbjudandet gäller så långt lagret räcker, dock längst till 2014-12-31 och endast nya prenumeranter inom Sverige. För mer information om villkor och din ångerrätt, se www.dintidning.se/villkor

**Bo i Spanien på vintern och Sverige på sommaren
-det bästa av två världar!!**

Prisex. Spanien:
Marbella
fr 350 000 kr
Malaga
fr 250 000 kr
Benidorm
fr 295 000 kr

**Nytt
koncept
!!**

**KÖP VILLAVAGN PÅ PLATS
- I SVERIGE OCH SPANIEN**

Prisex. Sverige:
Ystad
fr 595 000 kr
Bohuslän
fr 579 000 kr
Kalmarisund
fr 579 000 kr

MorganNymanAB

din plats i solen!

Beställ prospekt:
Telefon: 0500-44 56 00
www.villavagnar.com

H&C på webben

NU HITTAR DU de senaste forumtrådarna och medlemsbilderna direkt på startsidan. Vi har också gjort det enklare att söka bland alla campingar och ställplatser i Campingkatalogen samt bland alla hundratals fordon i testarkivet.

FÖLJ OSS PÅ
www.facebook.se/husvagnochcamping
www.facebook.se/campingkatalogen

 Instagram
 Följ oss på [@husvagnochcamping](https://www.instagram.com/husvagnochcamping)
 Tagga gärna dina bästa bilder från årets campingsommar med [#campingkatalogen](https://www.instagram.com/hashtag/campingkatalogen) och berättat vid vilken campingplats eller ställplats bilden är tagen.

www.husvagnochcamping.se

annonsörer i detta nummer

Adria Caravan AB	4-5	Jarex HB	79
Autohallen Husbilar	29	Kabe Husvagnar AB	15
Bergholm Försäljnings AB	2-3	KAMA Fritid AB	83
Böda Riviera Kyrketorp Familjcamp FC517	71	Kurts Husvagnar AB	35
Caravan-Trailer Engstrand & CO AB/Hymer Center	19	Läsrörelsen/o Sv. Barnboksinstitutet	49
Carthago Reisemobilbau GmbH	33	Morgan Nyman AB	78
Elgiganten	41	Napoli Handels AB	79
EURO CARAVAN & CONSULTING Aktiebolag Tyresö	23	PR Husbilar AB	7
GINZA AB	55	Pricerunner Sweden AB	63
Hensons Tvätt & Sjöverkstad AB	35	Svenska Dynor	79
Hobby Fritid i Tenhult AB	29	Svenska Tält i Dorotea AB	72
Hugos Husbilar AB	79	Svenskt Friluftsliv	23
Husbilslandet AB	84	Tältvärlden AB	17
Infoflex Data AB	17		

Ibland är det skönt att veta att du även kan läsa din favorittidning i surfplattan, i mobilen eller i datorn.

Som prenumerant får du **Husvagn & Camping** både hem i brevlådan och som e-tidning. Då kan du läsa den var du än befinner dig och vad som än händer.

Gör så här:

- Gå in i Appstore (Iphone) eller via Play Butik (android) och ladda ner vår nya app.
- Logga in med den mailadress du uppgav när du blev prenumerant samt ditt postnummer.
- Saknar du mailadress för login: gå till www.dintidning.se/aktivera. Skriv in kundnummer/prenumerationsnummer och registrera din mailadress. Därefter kan du gå in i appen och logga in med mailadress och postnummer.

Nu även som E-tidning!

nästa nummer **12**

ute i butik **25** november

Vinter i Ramundberget

Med knappt tre hundra meter till backen ligger campingen i Ramundberget mitt i smeten. Här bor du **vackert på första parkett** mitt emellan Ljusnans dalgång och backarna upp mot kalfjället. Utan att boka får Husvagn & Camping gräddhulleplats en frusen måndag i februari.

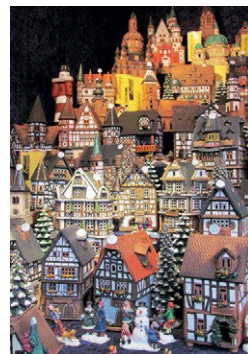
Från båt till husbil

En gammal **Peugeot Boxer** med enkel hembygd inredning. Två sängplatser, ett spritkök och ett campingbord att ställa mellan bäddarna – och utanför, vid tjänligt väder. Det är tillräckligt för Charlotte och Berry Karlsson vars nyfikenhet och upp-täckarglädje har fört dem ut på lite annorlunda husbilsresor.

Tyska julmarknader

De tyska julmarknaderna har gamla anor. I adventstid passar vi på att göra ett besök, för att ta en titt på härligheten och **njuta av det tyska gemytet**. Och säga vad man vill, men tyskarna kan det där med julstämning!

prenumerera på husvagn & camping

3 alternativ – välj det som passar dig!

Ja tack, jag vill gärna prenumerera på Husvagn & Camping. Jag kryssar för mitt alternativ och betalar när inbetalningskortet kommer.

AAEFHC **» 6 tidningar för 349:-**

AAEGHC **» 13 tidningar för 649:-**

AAEHHC **» 26 tidningar för 1199:-**

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

Under ett kalenderår kommer H&C ut med 13 utgåvor – 12 ordinarie tidningar och Campingkatalogen, som kommer i mitten av mars. Priserna gäller endast i Sverige. För priser utomlands, kontakta oss. Priserna gäller t.o.m 2014-12-31

Frankeras
ej. H & C
betalar
portot inom
Norden.

allt om
**husvagn
& camping**

Egmont Publishing AB

Svarspost
Kundnummer
20583161
208 00 Malmö

Bowline Grey

Isabella Capri Snow - Kampanj!

Isabella Capri Snow är ett mindre vintertält för husvagnen med en speciell taklutning och en extra bred, utvändigt markkappa som kännetecknar Isabellas vintertält. Tältet har en dörr. Capri Snow kan även användas som resetält året om. Tältduken är tillverkad av polyester och PVC. Bredd 220 och djup 140 cm. Capri Snow kan extrautrustas med vintersäkring – som stärker taket och stativ vid större snömängder – och med termotak – som minimerar risk för kondens i taket vid vintercamping.

Vintersäkring

Termotak

Isabella

I ett Isabella förtält finner man den perfekta kombinationen av högsta kvalitet, innovativa lösningar och elegant design.

Capri Snow
Kampanjpris!

5.895:- (tidigare 6.495:-)

GoCamp LED-TV 20" och 22"

GoCamp LED Flat HD TV med trippel tuner (20"-versionen är "HD Ready"), DVB-C / T2 / S2. TV speciellt framtagen för användning i husvagnar och husbilar. Med inbyggd mottagare för marksänd DVB-sändning och för satellit-TV via parabol.

Falcon backspegel

Backspegel med optimal siktjustering och aerodynamiskt spegelhuvud som motverkar vibrationer. Passar alla moderna bilar – även 4x4 och vans.

WeCamp E-bike - Nyhet!

En hopfällbar elcykel för den som ställer stora krav. Räckvidd ca 45 km på en laddning (kan laddas 600 ggr)

wecamp

GoCamp

WeCamp & GoCamp tillbehör

Ett unikt sortiment av specialanpassade tillbehör för husbil, husvagn och båt. Finns endast hos din KAMA-handlare.

Nu kan du hämta nya katalogen 2015, med 280 sidor tillbehör, hos din KAMA-handlare!

**Handla tillbehör via
KAMA Order To Store (OTS)**

Enklare kan det inte bli!
Se KAMAs hemsida för info.

KAMA FRITID

HUSBILS LANDET

EXPERT PÅ HUSBILAR SEDAN 1988

Hos oss på Bäckhems Gård finner du alltid ett 20-tal nya husbilar från våra märken **Knaus, Weinsberg, Morelo & CI** samt ett 80-tal fräscha begagnade husbilar till Sveriges absolut bästa priser!

VI HJÄLPER ER ATT
HITTA HUSBILEN SOM
PASSAR JUST ER!

KNAUS

Knaus är det självklara valet för dig som letar efter ett husbilsprogram med stor bredd.

WEINSBERG

Weinsberg vilar på begreppen enkelt, klokt och smart och gör skäl för detsamma.

Morelo har lyxig komfort, imponerande rymlighet och perfektion in i minsta detalj - Husbilar i första klass.

Caravans International präglas av italiensk hantverksanda med modern design.

BESÖK HUSBILSLANDET.COM FÖR VÅRA ÖPPETTIDER OCH MER INFORMATION

Modern visningshall

100 husbilar i lager

Autoexperten-verkstad

ÅK TILL

HUSBILSLANDET

DET RÄCKER!

BÄCKHEMS GÅRD, 15 KM SÖDER OM KRISTINEHAMN · TELEFON 0550-293 85
HEMSIDA HUSBILSLANDET.COM · E-POST INFO@HUSBILSLANDET.COM